

Suomen Rahapaja Oy

Yritysvastuuraportti 2011

Laadittu valtioneuvoston 3.11.2011 tekemän
omistajapolitiikkaa koskevan periaatepäätöksen mukaisesti
noudattaen listaamattomien valtio-omisteisten yhtiöiden
yritysvastuun raportointimallia

Sisällys

Johdanto	3
Suomen Rahapaja Oy - Yritysvastuuraportti 2011	4
1. Organisaatio, hallinto ja toimintaperiaatteet	4
1.1. Organisaation perustiedot	4
1.2. Yhteiskuntavastuun johtaminen ja toimintaperiaatteet	6
1.3. Sidosryhmät ja sidosryhmävuorovaikutus	7
2. Taloudellinen vastuu	8
2.1. Taloudellisen vastuun johtaminen	9
2.2. Taloudellisen toiminnan tunnusluvut	9
3. Henkilöstö.....	11
3.1. Henkilöstöjohtaminen	11
3.2. Henkilöstön määrä ja rakenne	12
3.3. Uudelleenjärjestelytilanteet ja irtisanomiset/ Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet	14
3.4. Tasa-arvo	15
3.5. Palkitseminen.....	16
3.6. Osaamisen kehittäminen ja koulutus.....	17
3.7. Työhyvinvointi	19
3.8. Työterveys ja turvallisuus	20
4. Ympäristö	22
4.1. Ympäristöjohtaminen	23
4.2. Ympäristötunnusluvut	29
5. Yhteiskunta.....	32
5.1. Paikallisyhteisöt.....	33
5.2. Lahjonta ja korruptio	33
5.3. Poliittinen vaikuttaminen	35
5.4. Kilpailun rajoitukset	35
5.5. Määräystenmukaisuus.....	35
6. Tuotevastuu.....	36
6.1. Asiakastyytyväisyys	36
6.2. Tuotteiden ja palveluiden terveys ja turvallisuus	37
6.3. Tuote- ja palvelutiedot ja markkinointiviestintä.....	37
6.4. Asiakastietojen suojaaminen ja yksityisyys	37
6.5. Kestävä kulutus.....	39
7. Ihmisoikeudet	39
7.1. Toimintaan liittyvät ihmisoikeusasiat	39
8. Toimitusketju	40
8.1. Toimitusketjun hallinta.....	40
9. Raportointi- ja laskentaperiaatteet	41

Johdanto

Suomen Rahapajan tavoitteena on tulla maailman arvostetuimmaksi kolikkomaailman toimijaksi, jonka toiminnan ytimen muodostavat kolikot ja juhlarahat sekä raha-aihiot. Tähän tavoitteeseen pääseminen edellyttää vastuullista toimintaa, jossa kannattavuuden ja taloudellisen vastuullisuuden lisäksi huomioidaan myös sosiaalinen ja ympäristövastuullisuus. Suomen Rahapaja suunnittelee yritys vastuutoimintansa kehittämiseksi ryhtyvänsä soveltamaan ISO 26000 Yritysvastuuopasta. Systemaattisesti ja strategisella tasolla yritys vastuukysymykset ovat olleet suhteellisen vähän aikaa yhtiön agendalla.

Suomen Rahapaja käynnisti vuoden 2011 lopussa yritys vastuustrategiahankkeen, jonka tavoitteena on yhtenäistää ja selkiyttää yhtiön yhteiskuntavastuuta ja liittää se selkeämmin yhtiön liiketoimintastrategiaan. Yhtiön kunnianhimoisena aikeena on tulla vastuullisimmaksi valinnaksi asiakkaille. Tie on pitkä ja työtä on paljon, kuten tästä raportistakin käy ilmi, mutta yhtiön tahtotila on kirkas ja työhön on jo ryhdytty.

Suomen Rahapaja hahmottaa yhteiskuntavastuuta ISO 26000 Yhteiskuntavastuuoppan mukaisesti kolmen vuorovaikutussuhteen kautta: 1) Suomen Rahapajan ja yhteiskunnan välinen suhde, 2) Suomen Rahapajan ja sen sidosryhmien väliset suhteet sekä 3) Suomen Rahapajan sidosryhmien ja yhteiskunnan välisten suhteiden kautta.

Suomen Rahapaja pyrkii aktiivisesti tunnistamaan yhteiskuntavastuunsa näkökulmia huomioiden koko vaikutuspiirinsä. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiön yhteiskuntavastuuseen eivät kuulu ainoastaan Suomen Rahapajan omat päätökset ja toiminnot, vaan tilanteesta riippuen myös muiden Suomen Rahapajan toimintaan liittyvien osapuolten päätökset ja toiminnot. Sen arviointi, milloin ja millaista vaikutusvaltaa Suomen Rahapajalla on ko. osapuolten toimintaan, on olennainen osa Suomen Rahapajan toiminnan vastuullisuutta. Tässä raportissa viitataan käsitteeseen ”vaikutuspiiri”, kun halutaan korostaa tämän arvioinnin roolia.

Suomen Rahapajan yritys vastuuraportissa käsitellään yhtiön vastuullisuutta talouden, henkilöstön, ympäristön, yhteiskunnan, tuotevastuun, ihmisoikeuksien sekä toimitusketjun näkökulmasta vuonna 2011. Raportin luomisessa on käytetty ohjenuorana valtioneuvoston 3.11.2011 tekemää periaatepäätöstä.

Tämän raportin taustalla ei ole laajaa strategista viitekehystä, vaan vastuullisuudesta raportoidaan operatiivisella tasolla. Raportti on laadittu valtioneuvoston pyynnöstä ja sen edellyttämää mallia käyttäen. Laadinta on toteutettu ryhmätyönä, eri vastuualueiden vastuuhenkilöt ovat tuottaneet tarvittavaa tietoa yhtiön järjestelmistä ja omilta vastuualueiltaan. Yritys vastuun kuuluu viestintäjohtajan toimialueeseen.

Suomen Rahapaja tuottaa kaksi erillistä yritys vastuuraporttia - toisen omasta toiminnastaan ja toisen saksalaisen tytäryhtiönsä Saxonia EuroCoin GmbH:n toiminnasta. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa Suomen Rahapajan ja Saxonia EuroCoinin raportit voitaisiin yhdistää.

Valtion omistajaohjaukselle luovutettavat raportit eivät ole julkisia. Tämä raportti on tausta-aineisto vuoden 2012 yritys vastuustrategiatyöskentelylle. Niin Suomen Rahapajan kuin Saxonia EuroCoininkin raporteista tehdään julkisuutta varten tiivistelmät.

Suomen Rahapaja Oy - Yritysvastuuraportti 2011

1. Organisaatio, hallinto ja toimintaperiaatteet

Organisaation hallintotavalla tarkoitetaan sitä järjestelmää, jonka avulla organisaatiossa tehdään ja toteutetaan päätöksiä pyrittäessä saavuttamaan organisaation päämäärät.

Suomen Rahapaja suunnittelee, markkinoi ja lyö rahaa. Tavoitteena on tulla maailman arvostetuimmaksi kolikkomaailman toimijaksi. Tällä hetkellä Suomen Rahapaja on euroalueen vahvin rahapaja, joka omistaa sataprosenttisesti Saxonia Eurocoin GmbH:n Saksassa ja puolet Det Norske Myntverket AS:sta Norjassa.

Yhtiön omistaa Suomen valtio. Omistaja toteaa, että markkinaehtoisesti toimivissa yhtiöissä valtion omistajaohjauksen tavoitteena on kulloinkin parhaan taloudellisen kokonaistuloksen saavuttaminen. Suomen Rahapajan keskeinen tavoite on toimia vastuullisesti omistajansa ja muiden sidosryhmiensä suuntaan.

Suomen Rahapaja valmistaa metallisia käyttörahoja, juhla- ja erikoisrahoja ja rahasarjoja. Vuonna 2011 Suomen Rahapaja julkisti kuusi uutta juhlarahaa ja seitsemän maakuntarahaa. Yhtiö valmisti vuoden aikana metallirahoja 26 maalle sekä tuotti erilaisia metallirahaan liittyviä palveluita asiakkailleen keskuspankeissa, keräilytuotteiden jälleenmyyntiyrityksissä ja omassa verkkokaupassaan.

Suomen Rahapaja Oy on perustettu vuonna 1860 ja yhtiötetty vuonna 1993. Yhtiön toimialana on metallirahan, metallirahaan rinnastettavien muiden maksuvälineiden, rahakkeiden, mitalien tms. tuotteiden valmistaminen ja markkinointi, väri- ja arvo-metallien jalostaminen puolivalmisteiksi ja valmiiksi tuotteiksi, arvometallien kauppa, metallianalyysipalvelujen tuottaminen ja rahajärjestelmien suunnittelu sekä muu niihin liittyvä toiminta.

1.1. Organisaation perustiedot

Suomen Rahapajan tavoitteet

Suomen Rahapajan tavoitteena on tulla maailman arvostetuimmaksi kolikkomaailman toimijaksi, jonka toiminnan ytimen muodostavat kolikot ja juhlarahat sekä raha-aihiot. Yhtiön maine alan arvostetuimpana toimijana edellyttää, että asiakkaat ovat tyytyväisiä ja henkilökunta motivoitunutta ja että yhtiö on edelläkävijänä luomassa kolikolle uudenlaista tulevaisuutta viimeisimmän tutkimustiedon ja kolikkomaailman tuntemuksen turvin. Onnistumisen edellytykset ovat liiketoiminnan kannattavuus ja kasvu.

Suomen Rahapajan toimialue on koko maailma, mutta pääasialliset markkina-alueet ovat Eurooppa, Afrikka, Etelä-Amerikka sekä Aasia. Yhtiö on euroalueen suurimpia kolikko-, keräily- ja juhlarahavalmistajia.

Yhtiöllä on kolme liiketoiminta- aluetta: käyttörahat, keräilytuotteet sekä aihiot. Käyttörahalla tarkoitetaan valtioiden virallisena maksuvälineenä käytettyjä kolikoita. Suomen Rahapaja on panostanut tuotantoteknologiaan. Se on edelläkävijä eurojen valmistus- teknologian kehittämisessä sekä toimialan kansainvälisessä laadunvalvonnassa. Yhtiön käyttörahatuotannolla on ollut vuodesta 2000 lähtien ISO 9001 -laatusertifiointi.

Keräilytuotteita ovat juhla- ja erikoisrahat, rahasarjat ja -kokoelmat sekä numismaattiset rahamitalit. Numismaattiset kulta- ja hopeamitalit tehdään yksittäisinä mitaleina tai sarjoina. Juhlaraha lyödään merkittävän henkilön tai tapahtuman kunniaksi. Juhlarahat on tarkoitettu keräily- tai muistoesineiksi, mutta ne käyvät myös nimellisarvonsa mukaisiksi maksuvälineiksi. Päätöksen juhlarahan lyömisestä tekee valtiovarainministeriö juhlarahalautakunnan esityksestä.

Aihioliiketoimintaa kuvataan Suomen Rahapajan tytäryhtiön Saxonian EuroCoin GmbH:n yritys vastuuraportissa.

Suomen Rahapajan toimintapuitteet

Suomen Rahapajan toimintaa säätelee Suomen laki. Yhtiön toiminta perustuu tilauksiin, joissa tilaajalla on oikeus lyöttää rahaa omassa maassaan. Yhtiön pääasiallisia asiakkaita ovat eri maiden valtiovarainministeriöt ja keskuspankit.

Suomen Rahapaja Oy on suomalainen osakeyhtiö, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia. Lisäksi Suomen Rahapaja Oy noudattaa soveltuvin osin vuonna 2009 voimaan tullutta Arvopaperimarkkinayhdistyksen Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, joka on julkaistu yhtiön verkkosivulla.

Lisäksi yhtiön toimintaa ohjaavat eettiset ohjeet, joissa linjataan eettisestä näkökulmasta yhtiön liiketoimintaperiaatteet, suhtautuminen ihmisoikeuksiin, tasa-arvoon, terveyteen ja turvallisuuteen, eturistiriitoihin, toimittajiin sekä ympäristöön. Yhtiön eettiset ohjeet on julkaistu yhtiön verkkosivulla.

Yhtiöllä on laatu- ja ympäristöpolitiikka. Suomen Rahapajan käyttörahatuotannolla on sertifioitu ISO 9001:2008 -laatusertifikaatti. Yhtiöllä on ISO 14001:2004 –ympäristöjärjestelmä, joka kattaa Vantaan toimipisteen toiminnot eli käyttörahojen ja keräilytuotteiden tulosyksiköt. Yhtiön laatu- ja ympäristöpolitiikka on julkaistu yhtiön verkkosivulla.

Hallinto

Suomen Rahapajan johtamisessa pyritään yksinkertaisiin, pelkistettyihin ja selkeisiin ratkaisuihin. Suomen Rahapajalla on tytäryhtiöitä sekä Suomessa että ulkomailla. Osa tytäryhtiöistä toimii Suomen Rahapajan liiketoimintojen suorassa ohjauksessa, osa itsenäisemmin.

Lain edellyttämiä Suomen Rahapajan johtavia hallintoelimiä ovat Suomen Rahapajan yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja sekä tytäryhtiöiden hallitukset ja toimitusjohtajat. Suomen Rahapajan hallitus nimittää tytäryhtiöiden sekä muiden konserniyhtiöiden hallitusten jäsenet ottaen huomioon, että lain edellyttämien johtoelinten työskentely voi tapahtua operatiivisen liiketoiminnan johtamista tukien.

Operatiivisesti Suomen Rahapajan liiketoimintoja johdetaan johtoryhmästä, joka raportoi Suomen Rahapajan toimitusjohtajalle. Tytäryhtiöiden operatiivisesta johtamisesta vastaavat yhtiöiden toimitusjohtajat, jotka raportoivat yhtiöidensä hallituksille.

Suomen Rahapajan yhtiöjärjestys on julkaistu yhtiön verkkosivulla.

1.2. Yhteiskuntavastuun johtaminen ja toimintaperiaatteet

Suomen Rahapajan yhteiskuntavastuu määräytyy sen päätösten ja toimintojen vaikutuksista yhteiskuntaan ja ympäristöön. Yhtiön yhteiskuntavastuuta määrittelevät tarkemmin Suomen Rahapajan hallinnon periaatteet, eettiset toimintaohjeet sekä ympäristö- ja laatu- ja laatupolitiikka. Lähtökohtana on avoin ja eettinen toimintatapa.

Arvot ja toimintaperiaatteet

Suomen Rahapajan tavoitteena on kehittää jo saavutettua asemaa käyttörahojen, juhlarahojen ja muiden numismaattisten tuotteiden sekä mitalien ja niihin liittyvien tuotteiden vastuullisena valmistajana ja toimittajana. Yhtiö on sitoutunut noudattamaan sen toimintaan liittyviä lainsäädännöllisiä velvoitteita. Laatu-, turvallisuus- ja ympäristöasioissa toimintaa kehitetään jatkuvasti vastaamaan muuttuvia säädöksiä ja asiakkaiden tarpeita.

Suomen Rahapaja ylläpitää ja vahvistaa erilaisten toimenpiteiden avulla asemaansa arvostettuna alan toimijana, joka tarjoaa laadukkaita ja kilpailukykyisiä tuotteita ja palveluja. Myynti- ja markkinointitoimenpiteissä hyödynnetään koko konsernirakennetta ja sen vahvuuksia. Suomen Rahapaja vastaa tulevaisuuden vaatimuksiin parantamalla jatkuvasti kilpailukykyään, tuotantoprosessejaan, motivaatiotaan ja tietotaitoansa.

Yhtenä konsernin tärkeimmistä tavoitteista on taata sekä henkilöstön että yleinen turvallisuus tuotteiden valmistuksen eri vaiheissa ja kaikessa toiminnassa. Turvallisuutta parannetaan kartoittamalla säännöllisesti riskejä sekä minimoimalla jatkuvasti mahdollisia uhkia.

Konsernitasolla johtamisjärjestelmien kehittämistä koordinoi konsernijohtaja. Myös konsernin laatu- ja ympäristöpolitiikasta, sen toteutumisesta ja toteutumisen edellytyksistä vastaa konsernijohtaja. Laatu- ja ympäristöpolitiikan prosessien ja ympäristöjärjestelmän kehittämiseen ja toteuttamiseen osallistuu koko henkilöstö. Laatu- ja ympäristöpäämäärille asetetaan vuositavoitteet. Tavoitteiden toteutumista seurataan prosessimittareilla. Laatunäkökohtia kuvataan tarkemmin osioissa ”Ympäristö” ja ”Tuotevastuu”.

Yhtiön tavoitteena on kehittää tuotteita ja toimintoja entistä ympäristöystävällisempään suuntaan. Suomen Rahapaja on tiedostanut vastuunsa ympäristöstä ja se vähentää liiketoiminnastaan aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Yhtiössä myös kehitetään jatkuvasti raaka-aineiden käyttöä säästävää toimintaa, sivutuotteiden hyötykäyttöä sekä energiankulutuksen, päästöjen ja jätteiden minimoimista. Yhtiössä suositaan uusinta tekniikkaa ja kierrätystä.

Suomen Rahapajan toiminta on liiketaloudellisesti kannattavaa ja ekologisesti vastuullista. Yhtiö tuntee asiakkaidensa odotukset ja pystyy täyttämään ne kilpailukykyisesti. Yhtiön toimintaa kehitetään joustavasti muuttuvien olosuhteiden mukaisesti.

Suomen Rahapajalla ei ole erikseen määriteltyjä arvoja.

Hallituksen tavat seurata yhteiskuntavastuun johtamista, mukaan lukien riskienhallinta

Suomen Rahapajan hallituksen toimintaa määrittelee yhtiön hallituksen työjärjestys, joka on julkaistu kokonaisuudessaan yhtiön verkkosivuilla. Työjärjestyksessä hallituksen yhtenä tehtävänä on myös johtaa yhteiskuntavastuuta valvomalla ja päivittämällä yhtiön hallinnointiperiaatteisiin (Corporate Governance) kuuluvia asiakirjoja. Riskienhallintaan liittyviä tehtäviä hallituksella on konsernin ja sen liiketoimintojen pitkän aikavälin tavoitteiden ja niiden tavoittamiseksi tarvittavien päästrategioiden määrittämisessä ja hyväksymisessä sekä näiden ajanmukaisuuden säännöllisessä tarkastamisessa.

Ylimmän johdon tavat seurata yhteiskuntavastuun johtamista ja vastata siitä

Suomen Rahapaja käynnisti vuoden 2011 lopussa yritys vastuustrategian laatimiseksi projektin, joka toteutetaan vuoden 2012 alkupuoliskolla. Vuonna 2011 Suomen Rahapajan yhteiskuntavastuu on ollut pirstaloituneena usean toiminnon alle, eikä sitä ole seurattu koordinoitusti vaan useassa eri foorumissa.

Yritys vastuustrategia projektin tavoitteena on yhtenäistää ja selkiyttää Suomen Rahapajan yhteiskuntavastuuta ja liittää se yhtiön liiketoimintastrategiaan. Vastuullisuuden nykytilan selvittämisen ja tavoitteiden asettamisen jälkeen Suomen Rahapaja päättää yritys vastuuviestinnän tavoista. Suomen Rahapaja pitää yritys vastuuta tärkeänä ja suunnittelee ISO 26000 yritys vastuuoppaan laajamittaista soveltamista. Tavoitteena on, että vuonna 2014 yritys vastuuoppaan kaikki osa-alueet ovat osana yhtiön prosesseja.

1.3. Sidosryhmät ja sidosryhmävuorovaikutus

Suomen Rahapajan sidosryhmiä ovat ne tahot - sekä yksilöt, ryhmät että organisaatiot - joilla on johonkin yhtiön päätökseen tai toimintaan liittyviä intressejä. Yritys vastuustrategiahanke auttaa tunnistamaan yhtiön sidosryhmiä aiempaa laajemmin. Tavoitteena on vuoden 2012 aikana tunnistaa kaikki tärkeimmät yhtiön toimintaan vaikuttavat sidosryhmät vaikutuspiirimme sisältä sekä käynnistää osallistamissuunnitelman laadinta asteittain.

Organisaation keskeiset sidosryhmät ja sidosryhmien odotukset

Vuonna 2011 Suomen Rahapajan keskeisiä sidosryhmiä olivat omistaja, asiakkaat, henkilöstö, tavaroiden ja palveluiden toimittajat, yhteiskunta, rahoittajat, oppilaitokset, media, kilpailijat sekä yleishyödylliset tahot.

Omistaja eli valtio on määritellyt odotuksensa seuraavasti: ”Valtio-omistaja tavoittelee omaisuutensa hoidossa mahdollisimman hyvää taloudellista ja yhteiskunnallista kokonaistulosta. Markkinaehtoisesti toimivissa yhtiöissä valtion omistajaohjauksen tavoitteena on kulloinkin parhaan taloudellisen kokonaistuloksen saavuttaminen.”

Asiakkaiden odotuksia ei tutkittu vuoden 2011 aikana. Henkilöstön odotuksista raportoidaan tarkemmin osiossa ”Henkilöstö”.

Muiden sidosryhmien odotuksia ei ole erikseen selvitetty mutta myös muiden ryhmien kiinnostusta Suomen Rahapajaa kohtaan seurataan. Suomen Rahapajan kumppaneiksi on valittu tahot, jotka parhaiten ja kustannustehokkaimmin tukevat yhtiön pääsyä tavoitteisiin.

Sidosryhmävuorovaikutuksen tavat eri sidosryhmien kanssa

Suomen Rahapajan viestintä tukee yhtiön tuotteiden myyntiä sekä vahvistaa ja luo yrityskuvaa erilaisin markkinointiviestinnän keinoin. Yhtiön markkinointiviestintä pohjautuu brändistrategiatyössä tehtyihin linjauksiin yhtiön olemuksesta, taustasta, tehtävästä sekä tulevaisuuden kuvasta. Vuonna 2011 Suomen Rahapajan markkinointiviestinnän taktinen perusta oli aktiivisessa ja ennakoivassa tuotetiedottamisessa ja suhdetoiminnassa.

Yhteydenpito valtiovarainministeriöihin ja keskuspankkeihin oli pääasiallisesti asiakasvastuullisten myyntihenkilöiden sekä erilaisten kansainvälisten alan tapahtumien ja foorumien varassa vuonna 2011. Kotimaassa Suomen Rahapaja järjesti maakuntarahojen ympärille maakuntakiertueen, jonka johdosta yhtiöllä oli mahdollisuus tavata asiakkaitaan eli keräilyrahoista kiinnostuneita ihmisiä.

Hyvä hallinnointi edellyttää luotettavaa ja ajantasaista tiedottamista. Yhtiön antamien tietojen pohjalta voidaan arvioida yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän toimintaa (tulostiedotteet, merkittävät kaupat, merkittävät nimitykset, lakisäätteiset tiedotteet, kriisiviestintä). Suomen Rahapajan yhtiöviestinnän taktinen perusta on ajantasaisessa ja läpinäkyvässä viestinnässä kaikkien sidosryhmien kanssa. Käytännössä yhtiö tiedottaa uusista tuotteistaan asiakkailleen sekä medialle ja tärkeistä tapahtumista asiakkaiden ja median lisäksi omistajalle ja henkilöstölle.

Yhtiön viestintäkanavia ovat tapahtumat, messut, puhetilaisuudet, internet, media, esitteet, asiakaslehti, verkkosivusto, vuosikertomus, sähköiset uutiskirjeet, tiedotteet sekä mainonta. Erillisiä sidosryhmätapaamisia ei vuonna 2011 toteutettu.

Sidosryhmien esiin nostamat asiat ja huolenaiheet ja kuinka organisaatio on näihin vastannut

Suomen Rahapaja seuraa päivittäin yhtiöstä tehtävää kirjoittelua perinteisessä ja sosiaalisessa mediassa ja analysoi seuraamaansa kvartaaleittain. Lisäksi yhtiössä seurataan jatkuvasti asiakaspalautteita. Edellä mainituissa kanavissa esille tuotuihin asioihin ja huolenaiheisiin reagoidaan ja pyritään korjaamaan mahdolliset epäkohdat tarkoituksenmukaisella tavalla.

2. Taloudellinen vastuu

Taloudellinen vastuullisuus sisältää yrityksen vaikutukset sidosryhmien talouteen ja taloudellisiin järjestelmiin paikallisella, kansallisella ja maailmanlaajuisella tasolla. Suomen Rahapajassa taloudellinen vastuullisuus on olennainen osa hyvää yritystoimintaa. Kannattavuus ja kilpailukyky ovat Suomen Rahapajan toiminnan perusta ja edellytys sosiaalisesti ja ekologisesti vastuulliselle ja pitkällä tähtäimellä kestäväälle yritystoiminnalle. Samalla Suomen Rahapajassa tunnustetaan, että menestyminen myös edellyttää henkilöstöstä ja ympäristöstä huolehtimista ja vastuullisuutta sidosryhmiä kohtaan.

Suomen Rahapajan kohdalla keskeinen vastuullisuusnäkökulma on omistajan tuotto-odotuksiin vastaaminen ja tehokas toiminta. Suomen Rahapajan taloudelliseen vastuullisuuteen kuuluvat myös olennaisena osana vastuullisten liiketapojen noudattaminen, verojen maksaminen, työpaikkojen tarjoaminen, palkkojen ja etuuksien maksaminen sekä tuotannon säilyttäminen Suomessa aikana, jolloin tuotantoa siirretään edullisemman tuotantokustannusten maihin.

Suomen Rahapajan taloudellisen vastuun tunnusluvut kertovat, miten se pystyy vastaamaan omistajan tuotto-odotuksiin ja samanaikaisesti lisäämään yhteiskunnan taloudellista ja sosiaalista hyvinvointia myös muulla tavoin. Tavoitteena on vuoden 2012 aikana arvioida, miten yhtiön taloudellisen vastuun mittareita voidaan kehittää suhteessa ISO 26000 yhteiskuntavastuuooppaan ja GRI:n vaatimuksiin.

2.1. Taloudellisen vastuun johtaminen

Operatiivisesti Suomen Rahapajan liiketoimintoja ja myös taloudellista vastuuta johdetaan johtoryhmästä, joka raportoi Suomen Rahapaja Oy:n toimitusjohtajalle. Taloudellisen vastuun toteutumista seurataan kuukausittain joka vuosi määritellyillä mittareilla.

2.1.1. Taloudelliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Suomen Rahapaja on suomalainen, pohjoismaiseksi konserniksi kasvanut rahapaja. Suomen Rahapaja -konsernin liikevaihto oli 137,1 miljoonaa euroa vuonna 2011. Konserni työllisti vuonna 2011 yhteensä keskimäärin 231 työntekijää. Yhtiön pääkonttori on Vantaalla Suomessa. Konsernilla on toimipaikat myös Saksassa, Espanjassa, Ruotsissa ja Norjassa. Yhtiö vie tuotteitaan lähes 40 maahan.

Yhtiön taloudelliset tavoitteet määritellään vuosittain syksyllä ja ne dokumentoidaan budjettikirjaan. Budjettikirja kuvaa tavoitteet luvuin tuloslaskelman ja taseen muodossa sekä keinot tavoitteisiin pääsemiseksi. Vuosibudjetti jaetaan kuukausittaisiksi budjeteiksi ja toimenpiteiksi, joiden toteutumista seurataan kuukausiraportoinnilla ja toimitusjohtajan katsauksin hallituksen kokouksissa. Vuosikertomuksessa arvioidaan koko vuoden keskeisiä toimenpiteitä ja saavutuksia.

Vuonna 2011 käyttörahaliiiketoiminnassa jatkettiin panostusta myyntiverkoston luomiseksi Afrikkaan ja sitä kautta markkina-alueen laajentamiseen. Uusia tilauksia saatiin myös Kaakkois-Aasiasta ja latinalaisesta Amerikasta, jonne myyntiponnisteluja suunnattiin. Keräilytuoteliiketoiminnassa keskityttiin kotimarkkinoiden ohella Euroopan markkinaan sekä Venäjään. Markkinointia ja myyntiä suunnattiin uusille asiakasryhmille. Valtiovarainministeriö julkaisi vuonna 2011 6 juhlarahaa ja 7 maakuntarahaa.

2.2. Taloudellisen toiminnan tunnusluvut

Suomen Rahapajan taloudellisen vastuun tunnusluvut kertovat, miten se pystyy vastaamaan omistajan tuotto-odotuksiin ja samanaikaisesti lisäämään yhteiskunnan hyvinvointia myös muulla tavoin. Taloudellisen suorituskyvyn mittareita ovat liikevaihto, liiketoiminnan muut tuotot, tuotot osuuksista osakkuusyrityksissä, materiaali- ja palveluostot, liiketoiminnan muut kulut, henkilöstökulut, verot, annetut tuet ja lahjoitukset, omistajille maksetut osingot, rahoituskulut, yhtiön oman toiminnan kehittämiseen jääneet varat ja investoinnit.

Vuonna 2011 Suomen Rahapaja lunasti erityisesti omistajan odotukset, sillä yhtiön tulos kääntyi voitolliseksi. Emoyhtiössä tavoitteet ylitettiin. Saksan yhtiön, Saxonia EuroCoinin, tulos kärsi vielä yrityskaupan aiheuttamista järjestelyistä. Konsernin liikevaihto vuonna 2011 oli 137,1 miljoonaa euroa (2010: 57,7 miljoonaa euroa). Liiketulos oli 2,6 miljoonaa euroa eli 1,9 % liikevaihdosta (2010: -0,2 miljoonaa euroa eli -0,3 % liikevaihdosta). Konsernin tilikauden tulokseksi muodostui 2,0 miljoonaa euroa eli 1,4 % liikevaihdosta (2010: -0,2 miljoonaa euroa eli -0,4 % liikevaihdosta).

Emoyhtiön Suomen Rahapaja Oy:n liikevaihto nousi 47,6 miljoonaan euroon (2010: 43,3 miljoonaa euroa). Yhtiön liiketulos parani edelleen toimintavuoden aikana ollen 2,2 miljoonaa euroa (2010: 1,3 miljoonaa euroa). Emoyhtiön tilikauden tulos oli 2,2 miljoonaa euroa (2010: -2,0 miljoonaa euroa).

2.2.1. Taloudelliset rahavirrat sidosryhmille

Seuraavassa on kuvattu taloudelliset pääomavirrat sidosryhmäkohtaisesti.

	Suomen Rahapaja Oy	T€
Asiakkaat	Liiketoiminnan tuotot	
	+ Liikevaihto	47.581
	+ Liiketoiminnan muut tuotot	566
	+ Tuotot osuuksista osakkuusyrittäksissä	0
Tavaroiden ja palveluiden toimittajat	o Materiaali- ja palveluostot	39.135
	o Liiketoiminnan muut kulut	3.297
Henkilöstö	o Henkilöstökulut	4.160
Julkinen sektori	o Verot	0
Yleishyödylliset tahot	o Annetut tuet ja lahjoitukset	0
Osakkeenomistajat	o Omistajille maksetut osingot	0
Rahoittajat	± Rahoituskulut (netto)	+ 58
	= Yhtiön oman toiminnan kehittämiseen jääneet varat	1.613
Investoinnit	o Investoinnit	34.834

2.2.2. Yleishyödylliset tuet ja sponsorointi

Eettisten toimintaohjeiden mukaan Suomen Rahapaja pidättäytyy puolue- ja vaalirahoituksesta. Yleishyödyllisten lahjoitusten osalta noudatamme maltillista linjaa. Vuonna 2011 ei ollut annettuja tukia tai sponsorointia.

2.2.3. Valtiolta saatu taloudellinen tuki

Valtio ei tue Suomen Rahapaja Oy:n toimintaa taloudellisesti.

2.2.4. Välilliset taloudelliset vaikutukset

Suomen Rahapaja Oy ei ole tunnistanut tai havainnut merkittäviä välillisiä taloudellisia vaikutuksia, jotka aiheutuvat yhtiön sidosryhmille suorittamista rahavirroista.

3. Henkilöstö

Työnantajana toimiessaan Suomen Rahapaja toteuttaa yhteiskuntavastuutaan työllistämisen ja oikeudenmukaisten työelämän käytäntöjen tarjoamisen kautta. Työnantajana Suomen Rahapajalla on myös velvoite työntekijöiden henkilökohtaisen elintason parantamisen ja hyvinvoinnin varmistamisen osalta.

Henkilöstö on yhtiön tärkeimpiä sidosryhmiä. Yhtiön tavoite kasvaa alan arvostetuimmaksi toimijaksi edellyttää motivoitunutta henkilökuntaa. Motivoitunut henkilökunta ja osaaminen designin, teknologian ja projektinhallinnan osalta ovat Suomen Rahapajan menestyksen perusta.

Suomen Rahapaja on toiminnassaan sitoutunut vastuullisen henkilöstöpolitiikan ja -johtamisen toteuttamiseen, oikeudenmukaiseen palkitsemiseen, systemaattiseen osaamisen kehittämiseen, työntekijöiden hyvinvoinnin tukemiseen sekä terveellisten ja turvallisten työolosuhteiden varmistamiseen.

Suomen Rahapajan tavoitteena on täsmentää vuoden 2012 aikana ISO 26000 Yhteiskuntavastuuoppaan linjaamia henkilöstöpoliittisia kehittämisalueita.

3.1. Henkilöstöjohtaminen

Vastuullinen henkilöstöjohtaminen varmistaa yritykselle oikein mitoitettun, työhönsä motivoituneen, tyytyväisen ja osaavan henkilöstön, joka tukee liiketoimintastrategian toteutumista. Vuoden 2011 lopussa henkilöstötavoitteiden seuraamiseksi määriteltiin henkilöstötutkimuksen pohjalta mittarit, joiden avulla tavoitteiden toteutumista voidaan seurata vuonna 2012.

3.1.1. Henkilöstöpolitiikka tai muut henkilöstöön liittyvät toimintaperiaatteet

Henkilöstöstrategian tehtävänä on varmistaa liiketoimintastrategian toteutuminen. Keskeisiin tavoitteisiin kuuluu vahvistaa henkilöstön roolia ja osaamista kilpailuetua tuovana resurssina sekä varmistaa optimaalinen resurssointi systemaattisen henkilöstösuunnittelun avulla. Pitkän aikavälin tavoitteina on esimiesten roolin ja henkilöstöjohtamisosaamisen vahvistaminen sekä henkilöstöjohtamisen prosessien selkeyttäminen ja arviointi yrityksen arvojen ja kulttuurin mukaisesti. Tavoitteena on myös henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen ja sairauspoissaolojen sekä työterveyshuollon kustannusten vähentäminen.

Suomen Rahapaja noudattaa henkilöstön suhteen lakia, työehtosopimuksia ja paikallisia sopimuksia. Henkilöstöä halutaan kohdella tasapuolisesti ja asiallisesti yksilöä kunnioittaen. Yhtiö pyrkii edistämään työhyvinvointia ja kehittämään työympäristön turvallisuutta edelleen.

Esimiestoiminnan kehittämiseen liittyvät hankkeet

Yhtiö suunnittelee esimiesvalmennusta sekä esimiesten keskustelufoorumia vuodelle 2012. Varhaisen välittämisen mallia ylläpidetään järjestämällä käytännönläheistä kertausta vuosittain.

3.1.2. Henkilöstötavoitteet

Tärkein henkilöstötavoite on varmistaa liiketoiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen nyt ja tulevaisuudessa. Tähän pyritään oikeanlaisen resursoinnin, johtamisen ja kehittämisen keinoin.

Raportointikauden keskeiset toimenpiteet ja saavutukset henkilöstöön liittyen

Vuodet 2008 - 2011 ovat olleet yhtiössä voimakkaiden liiketoiminnan uudelleenjärjestelyiden aikaa. Suurten muutosten jälkeen on panostettu avoimeen viestintään ja työhyvinvoinnin ylläpitämiseen. Vuonna 2011 on järjestetty viikoittaisia henkilöstön keskustelutilaisuuksia, joissa on tiedotettu ajankohtaisista asioista ja henkilöstöllä on ollut mahdollisuus kysyä ja keskustella.

Henkilöstön vaihtuvuudella mitattuna voidaan katsoa, että toiminnan stabilisointi muutosten jälkeen on onnistunut. Henkilöstötutkimuksen tulokset osoittivat, että työhyvinvoinnin osalta ollaan kohtalaisella tasolla. Tutkimuksen tulosten pohjalta ryhdyttiin syksyn 2011 aikana aktiiviseen kehitystyöhön.

3.2. Henkilöstön määrä ja rakenne

Yhtiö on organisaatiouudistusten myötä pyrkinyt luomaan rakenteen, joka mahdollistaa yhtiön parhaan toimintakyvyn vaihtuvissa tilanteissa sekä suo jokaiselle mahdollisuuden hyödyntää henkilökohtaisia kykyjään parhaalla mahdollisella tavalla tehtävien suorittamisessa.

3.2.1. Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrä jaoteltuna toiminnan luonteen ja laajuuden mukaan

Toiminto	Henkilömäärä 31.12.2011
Asiakkuuksien hallinta	6
Tilaus- ja toimitusketjun hallinta	49
Tukitoiminnot	12
Vakituisen henkilöstö yhteensä	68
Vuokratyövoima vuoden aikana keskimäärin	5

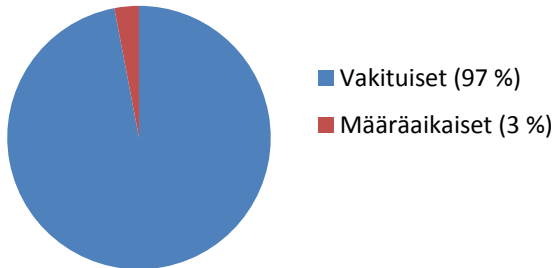
Henkilöstön jakautuminen maittain tai maantieteellisten alueiden mukaan

Koko Suomen Rahapaja Oy:n henkilöstö työskentelee Vantaalla.

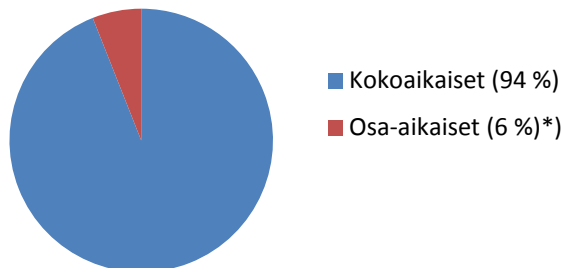

3.2.2. Työsuhteet

Vakitusten ja määräaikaisten työsuhteiden osuus 31.12.2011

Kokoaikaisten ja osa-aikaisten työsuhteiden osuus 31.12.2011

*) Osa-aikaisuudet perustuvat työntekijän pyyntöön ja aloitteeseen.

3.2.3. Vaihtuvuus

Vaihtuvuudessa raportoidaan vakituisessa henkilöstössä tapahtuvat muutokset. Liiketoiminnallisista järjestelyistä kuten ulkoistamisesta tai liikkeenluovutuksesta johtuvia muutoksia ei raportoida näissä luvuissa.

Tulovaihtuvuus 2011		Lähtövaihtuvuus 2011	
Uudet työsuhteet:	5 kpl	Irtisanoutuneet:	1 kpl
		Eläköityneet:	1 kpl
		Uudelle työnantajalle siirtyneet: *)	12 kpl

*) Liikkeenluovutus (palkitsemistuotteet) Kultakeskukselle 5.1.2011

Rekrytointien painopiste ja tehtävänkierto

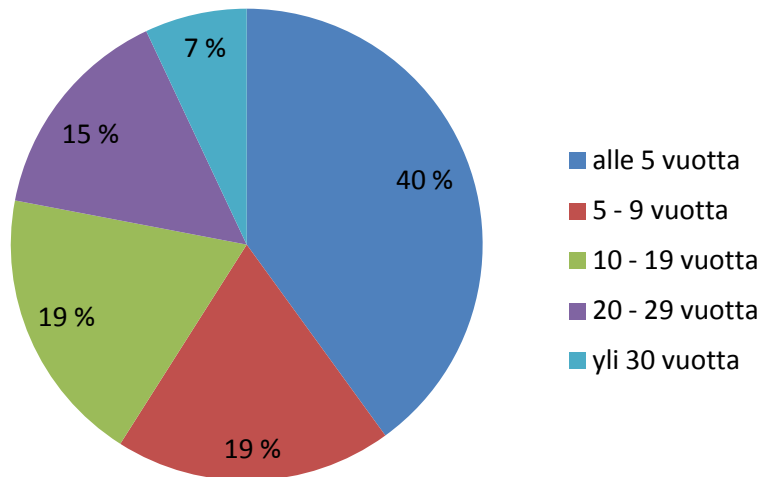
Toimihenkilöitä rekrytoitiin vuonna 2011 pääosin uusiin toimenkuviin, joilla tähdätään liiketoiminnan kehittämiseen, myynnin kasvattamiseen sekä kustannussäästöihin hankinnoissa. Työntekijöiden rekrytoinnit rajoittuivat tuotannon tilapäisiin työvoimantarpeisiin. Talon sisäistä urakehitystä tuettiin kannustamalla työntekijöitä ja toimihenkilöitä hakemaan uusiin tehtäviin sisäisesti. Tehtävänkiertoa tullaan kehittämään suunnitelmalliseksi erityisesti tuotannon osaamispohjan kasvattamiseksi.

3.2.4. Työsuhteiden kesto

Keskimääräinen työsuhteen pituus

Työsuhteen keskimääräinen pituus oli 11 vuotta. Työsuhteiden keston jakauma oli seuraavan diagrammin mukainen:

3.2.5. Henkilöstön ikärakenne ja keski-ikä

Henkilöstön keski-ikä oli 42 vuotta. Suomen Rahapajan keskimääräinen eläköitymisikä oli 63 vuotta.

Organisaation varautuminen henkilöstön eläköitymiseen

Suomen Rahapajalla seurataan ikääntyvien henkilöiden ryhmää ja työstetään seuraajasuunnittelua. Tuotannon erityisenä kehitysalueena on moniosaamisen kehittäminen. Tällä tavoitellaan työn mielekkyyden ja osaamisen kehittämistä, tuotannon tehokkuutta ja osaamisen siirtämistä kokeneilta nuoremmille.

3.3. Uudelleenjärjestelytilanteet ja irtisanomiset/ Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet

Henkilöstön ja työnantajan välisiä suhteita on ylläpidetty ja kehitetty erityisesti myöhemmin kuvattujen henkilöstötilaisuuksien kautta sekä muiden henkilöstön ja työnantajan yhteisten elinten kautta. Vuoden 2011 aikana liiketoiminnasta ei aiheutunut sellaisia muutoksia, että niiden pohjalta olisi keskusteltu henkilöstövaikutuksista (henkilöstön vähentäminen tai lomauttaminen.)

3.3.1. Irtisanomiset ja lomautukset

Vuonna 2011 Suomen Rahapajalla ei ollut irtisanottuja työsuhteita eikä lomautuksia.

Voimassa olevat työehtosopimukset ja niiden piirissä olevien työntekijöiden osuus

Suomen Rahapajalla noudatettavia työehtosopimuksia ovat Teknologiateollisuuden työntekijöiden, toimihenkilöiden ja ylempien toimihenkilöiden työehtosopimukset. Soveltuvaa työehtosopimusta noudatetaan kaikissa työsuhteissa, osa johdosta pois-lukien toimitusjohtaja, talousjohtaja ja myyntijohtaja.

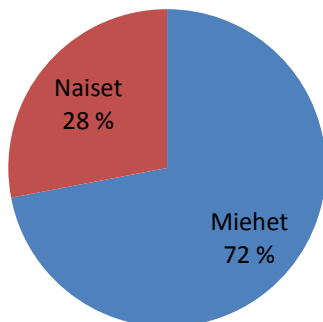
3.4. Tasa-arvo

Tasa-arvo, tasa-arvoinen kohtelu ja tasa-arvon edistäminen ovat tärkeitä nykyaikaisen yrityksen menestystekijöitä. Suomen Rahapajalla tasa-arvotyötä ohjaa tasa-arvo-suunnitelma.

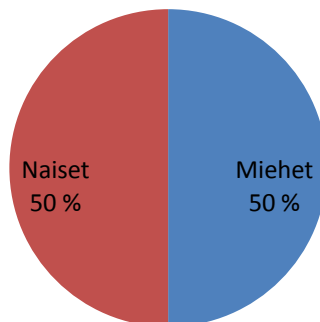
3.4.1. Henkilöstön sukupuolijakauma

Henkilöstön sukupuolijakauma henkilöstöryhmittäin (tilanne 31.10.2011)

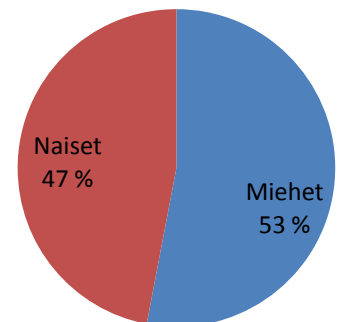
Työntekijät

Toimihenkilöt

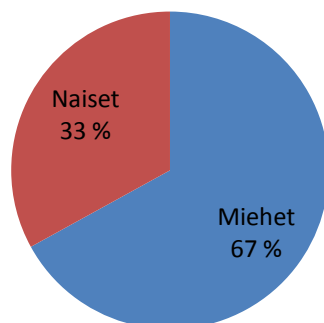

Ylemmät toimihenkilöt

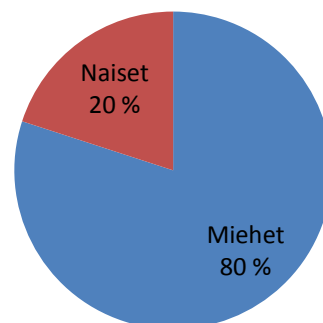

Hallituksen ja ylimmän johdon sukupuolijakauma

Hallitus

Ylempi johto

3.4.2. Tasa-arvosuunnitelma

Tasa-arvosuunnitelma rakentuu tavoitteelle, jonka mukaan jokainen yhtiön palveluksessa toimiva henkilö voi kokea itseään kohdeltavan tasavertaisesti, oikeudenmukaisesti ja arvostavasti riippumatta iästä, sukupuolesta, organisaatiotasosta, osastosta, koulutuksesta, työtehtävästä, etnisestä syntyperästä tai yksilöllisistä erityispiirteistä. Tasa-arvoisella kohtelulla parannetaan työilmapiiriä, lisätään työttyytyväisyyttä ja kehitetään yrityksen kilpailukykyä, kun kaikkien voimavarat ovat käytössä.

Tasa-arvosuunnitelman päivittämisen tarvetta tullaan arvioimaan vuonna 2012.

Tasa-arvosuunnitelmaan liittyvä palkkavertailu ja sen tulokset

Tasa-arvosuunnitelman pohjalta ei ole vertailtu eri sukupuolten edustajien palkkoja keskenään.

3.5. Palkitseminen

Suomen Rahapajalla on palkitsemisjärjestelmä, joka koskee koko henkilöstöä. Johdon palkitsemisesta on erikseen määritelty hallinnon periaatteissa, jotka on julkaistu yhtiön verkkosivustolla.

3.5.1. Palkitsemisjärjestelmä ja tulospalkkiot

Palkitsemisjärjestelmä

Palkitsemisjärjestelmä perustuu johdolla Suomen Rahapaja -konsernin liikevoittoon, toimihenkilöillä Suomen Rahapaja Oy:n liikevoittoon, toimitusvarmuuteen sekä henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja työntekijöillä Suomen Rahapaja Oy:n liikevoittoon. Kustakin osa-alueesta maksetaan bonusta taulukon mukaisesti, vaikka muut osa-alueet eivät täytyisi.

Suomen Rahapaja Oy:n liiketuloksen ollessa tappiollinen, bonuksia ei makseta minkään osa-alueen osalta. Suomen Rahapaja Oy:n hallitus tekee lopullisen päätöksen siitä, maksetaanko bonusta.

Palkitsemisjärjestelmien piiriin kuuluvan henkilöstön osuus

Palkitsemisjärjestelmien piiriin kuuluu koko Suomen Rahapajan henkilöstö.

Maksetut tulospalkkiot eriteltynä henkilöstöryhmittäin

Vuonna 2011 ei maksettu tulospalkkiota. Yhtiössä maksettiin työntekijöille 66 000 euroa, toimitusjohtajalle 15 000 euroa ja muulle johtoryhmälle yhteensä 15 000 euroa kannustuspalkkiona. Tämän lisäksi toimitusjohtajalle maksettiin 15 000 euroa ja muulle johtoryhmälle yhteensä 15 000 euroa onnistuneen yrittäjäkaupan johdosta.

Hallituksen jäsenten palkkiot

Hallituksen puheenjohtajan palkkio on 2.800 euroa, varapuheenjohtajan 1.970 euroa ja hallituksen muiden jäsenten palkkiot 1.400 euroa kuukaudessa. Kokouspalkkiona maksetaan 600 euroa kustakin hallituksen kokouksesta.

Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot

Toimitusjohtajalle on sovittu kuukausittain maksettava kuukausipalkka, joka vuoden 2011 lopussa oli 17000 euroa luontoisetuineen, lisäksi tulostavoitteisiin sidottu palkkio, joka on maksimissaan 40 % vuosipalkasta. Palkkion määräytymisperusteet on sidottu Suomen Rahapaja-konsernin liikevoittoon sekä erikseen määriteltyihin tavoitteisiin. Toimitusjohtajan palkkion vuositavoitteet määrittelee hallitus.

Hallituksen irtisanoessa toimitusjohtajan irtisanomisaika on 3 kuukautta ja lisäksi hän on oikeutettu 12 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen. Toimitusjohtajan irtisanoutuessa irtisanomisaika on 3 kuukautta.

Toimitusjohtajan eläkeoikeudet on mainittu alla kohdassa Johdon eläkkeet.

Muun johdon palkitseminen

Suomen Rahapajan palveluksessa oleville tytäryhtiöiden hallitusten jäsenille ei pääsääntöisesti makseta erillistä korvausta jäsenyydestä. Ulkopuolisille jäsenille maksettavan palkkion määrää Suomen Rahapaja Oy:n hallitus. Suomen Rahapajan palveluksessa oleville osakkuus- tai tytäryhtiöiden hallitusten jäsenille voidaan maksaa palkkio silloin, kun se on perusteltua yhdenvertaisuuden saavuttamiseksi muiden jäsenten kanssa. Palkkioiden periaatteet sovitaan Suomen Rahapaja Oy:n hallituksessa ja hallitus antaa suosituksen palkkioperusteista kyseisen yhtiön yhtiökokouksen käsiteltäväksi.

Konsernin johtoryhmän jäsenille on sovittu kuukausipalkan lisäksi kannustepalkkio, joka on maksimissaan kolmen kuukauden palkkaa vastaava summa. Konsernin johtoryhmän osalta ehdotuksen tavoiteasetannasta tekee konsernin toimitusjohtaja ja sen hyväksyy Suomen Rahapaja Oy:n hallitus.

Yhtiöllä ei ole käytössään optio-ohjelmia.

Johdon eläkkeet

Konsernin johtoryhmään kuuluvat johtajat mukaan lukien toimitusjohtaja kuuluvat työntekijäin eläkelain säätämään eläkejärjestelmään. Konsernin toimitusjohtajalle ja johtajasopimuksen tehneille johtoryhmän jäsenille on tämän lisäksi tehty erillinen lisäeläkevakuutus. Konsernin toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Muiden johtoryhmään kuuluvien henkilöiden eläkeikä määräytyy kunkin työsopimuksen mukaan. Lisäeläke-eduista päättää Suomen Rahapaja Oy:n hallitus.

3.6. Osaamisen kehittäminen ja koulutus

Henkilöstöstrategian olennainen osa on henkilöstön roolin ja osaamisen vahvistaminen kilpailuetua tuovana resurssina. Tulevaisuudessa osaamisen kehittämistä ja koulutusta halutaan edelleen systematisoida ja suunnitelmallistaa. Suomen Rahapaja haluaa tarjota työntekijöilleen mahdollisuuden kehittää omaa osaamistaan.

3.6.1. Kehityskeskustelut

Säännöllisten kehityskeskustelujen piiriin kuuluvan henkilöstön osuus

Koko Suomen Rahapajan henkilöstö kuuluu säännöllisten kehityskeskustelujen piiriin. Vuonna 2011 kehityskeskustelujen toteutumisessa on ollut vaihtelua, mikä tullaan korjaamaan siten, että koko henkilöstö on käy kehityskeskustelun esimiehensä kanssa vuonna 2012.

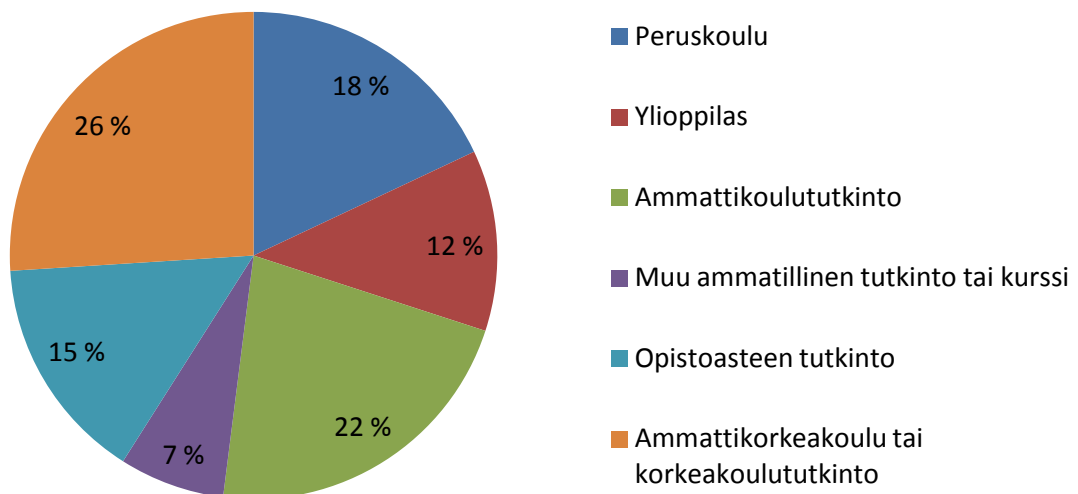
Kuvaus kehityskeskustelukäytännöistä ja henkilökohtaisista kehityssuunnitelmista

Kehityskeskustelukäytännön mukaan toimihenkilöt käyvät keskustelun kaksi kertaa vuodessa ja työntekijät kerran vuodessa. Kehityskeskustelussa määritellään henkilökohtaiset tavoitteet sekä osaamisen kehittämisen ja koulutuksen tarpeet.

3.6.2. Koulutus ja osaamisen kehittäminen

Henkilöstön koulutustaustan jakauma

Suomen Rahapajan henkilöstön koulutustausta jakautuu seuraavan diagrammin mukaisesti :

Keskeiset koulutushankkeet ja koulutuskäytännöt (ml. perehdytysprosessi)

Kattava perehdytysprosessi sisältää tutustumisen yrityksen toimintaan ja toimintoihin kunkin osa-alueen asiantuntijan johdolla. Perehdytysprosessissa käydään läpi myös kaikki työpaikalla toimimiseen ja työpaikan palveluiden käyttämiseen tarvittavat tiedot. Perehdytykseen sisältyy aina turvallisuusosio ja tuotannossa työskenteleville myös kemikaaliturvallisuusosio. Perehdytysprosessien päivittäminen ja selkeyttäminen on aloitettu loppuvuodesta 2011.

Koulutustarpeet kartoitetaan vuosittain sekä henkilöstöryhmätasolla että yksilötasolla kehityskeskustelun yhteydessä. Sisäistä koulutusta järjestetään ja ulkoista koulutusta ostetaan joko tietyn ryhmän tai henkilön tarpeisiin siten, että koulutus edesauttaa ryhmän tai yksilön osaamisen kehittämistä ja / tai ylläpitämistä tai työhyvinvointia ja tukee koulutettavaa tavoitteiden saavuttamisessa.

Vuonna 2011 alkanut laajamittaisin toiminnan tehostamiseen tähtäävä koulutushanke tulee jatkumaan vielä vuonna 2012. Hankkeen myötä koko Suomen Rahapajan henkilöstö koulutetaan parantamaan ja kehittämään omaa työtään ja prosessejaan lean filosofiaan pohjautuvan ajatusmaailman kautta. Ensimmäisessä vaiheessa on otettu käyttöön 5 S -siisteysindeksi ja koulutettu tuotannon johtoa sekä vuoden 2011 loppuun mennessä kolmannes tuotannon työntekijöistä.

Koulutuspäivien määrä henkilöä kohti

Koulutuspäivien määrä vuonna 2011 oli 1,7 päivää henkilö kohti. Vuonna 2011 systemaattinen koulutusseurannan toteutumisessa on ollut puutteita kolmella ensimmäisellä vuosineljänneksellä, joten ilmoitettujen koulutuspäivien määrä on suuntaa-antava eikä sisällä kaikkia toteutuneita koulutuksia. Koulutuspäivissä huomioidaan sekä yrityksen sisäinen että ulkoinen koulutus.

Koulutuskustannukset

Koulutuskustannukset vuonna 2011 olivat noin 18.000 euroa.

3.7. Työhyvinvointi

Suomen Rahapaja pyrkii edistämään ja ylläpitämään työntekijöidensä fyysistä, henkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Työhyvinvoinnin varmistaminen ja kehittäminen ovat olleet keskeisiä asioita Suomen Rahapajalla vuonna 2011. Uudistetun henkilöstötutkimuksen pohjalta voidaan tulevina vuosina todentaa kehityksen suunta myös mittareiden avulla ja lisätä systemaattisuutta kehittämiseen.

3.7.1. Henkilöstötyytyväisyys

Henkilöstötutkimusten tulokset ja niiden kehitys

Henkilöstötutkimus uudistettiin ja toteutettiin vuonna 2011 uuden yhteistyökumppanin kanssa ja tästä johtuen tuloksia voidaan tosiasiallisesti vertailla vuonna 2012, jolloin sama tutkimus toistetaan.

Tutkimuksen tulokset ovat kokonaisuutena kohtalaiset. Pääkategorioittain parhaimmat arviot saivat työn ja vapaa-ajan tasapaino, fyysinen työhyvinvointi ja oman työn hallinta. Kehittämistoiveet liittyivät muutoksen hallintaan, työn organisointiin sekä kommunikaatioon ja viestintään.

Henkilöstötutkimusten tulosten perusteella toteutetut toimenpiteet

Henkilöstötutkimusten tulokset on esitelty koko henkilöstölle yhteisessä tilaisuudessa. Koko henkilöstö on myös esimiestensä johdolla osallistunut keskusteluun tuloksista sekä toimintasuunnitelmien laatimiseen. Jokainen esimies on valinnut ryhmänsä kanssa kehittämiskohteen sekä laatinut sen saavuttamiseen tähtäävän toimintasuunnitelman, jonka toteutumisesta koko tiimi vastaa yhteisesti.

Toimintasuunnitelmat on esitelty koko henkilöstön yhteisessä tilaisuudessa ja tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisin väliajoin henkilöstötilaisuuksissa. Tutkimuksen tulosten pohjalta on aloitettu myös tehtäväkuvien ja vastuualueiden selkeyttäminen.

3.7.2. Henkilöstön työkyky ja työhyvinvointi

Henkilöstön työkyvyn ylläpitoa ja työhyvinvointia tukevat keskeiset hankkeet ja toimenpiteet

Työkyvyn ja työhyvinvoinnin ylläpitämiseen ja tukemiseen kiinnitetään yhtiössä huomiota aina, mutta vuonna 2011 ei ollut erityisiä hankkeita henkilöstön työkyvyn ja työhyvinvoinnin tukemisen suhteen. Henkilöstön jäsenten työtehtäviä vaihdettiin tarvittaessa työkyvyn mukaisiin työtehtäviin yksilölliseen työkykyyn perustuvien tarpeiden pohjalta. Esille nouseviin seikkoihin pyritään aina hakemaan ratkaisuja.

3.8. Työterveys ja turvallisuus

Suomen Rahapaja on sitoutunut toteuttamaan linjaamiaaan terveys-, turvallisuus-, ja työympäristöperiaatteita ja -käytäntöjä. Suomen Rahapaja pitää tärkeänä, että hyvien terveys- ja turvallisuusnormien toteuttamisesta ei tingitä suorituskyvyn ja tuloksellisuuden nimissä.

Työterveysasiat pohjaavat yhtiössä pitkäaikaisten yhteistyökumppaneiden asiantuntemukselle ja tiiviille yhteistyölle. Turvallisuusnäkökulma pyritään huomioimaan kaikessa tekemisessä ja tähän luodaan perusta jo perehdytysvaiheessa.

3.8.1. Tapaturmat

Työterveys- ja turvallisuusjohtaminen sekä keskeiset työterveys- ja turvallisuustyön hankkeet ja toimenpiteet

Turvallisuusjohtaminen sisältää yritysturvallisuuden organisoinnin ml. uhkien tunnistamisen ja arvioinnin, riskinhallintatyökalut, turvallisuusanalyysit- ja auditoinnit, turvallisuusriskien seurannan ja arvioinnin sekä sidosryhmäyhteistyön.

Henkilöstön turvallisuustietoisuutta ylläpidetään ja kehitetään säännöllisillä tietoisuuskouluilla ja koulutuksella. Työturvallisuuskorttia suunnitellaan koulutettavaksi koko tuotantohenkilöstölle vuoden 2012 aikana.

Työterveyshuollon kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä työhyvinvoinnin varmistamiseksi ja ongelmien ennaltaehkäisemiseksi. Työterveyshuolto käy yhtiössä säännöllisesti työpaikkakäynneillä, ergonomiakierrolla sekä kaikilla lakisääteisillä kontrollikäynneillä. Työterveyshoitaja osallistuu työsuojelutoimikunnan kokouksiin.

Varhaisen välittämisen mallia ylläpidetään yhdessä työterveyshuollon kanssa ja esimiehet saivat kertauksena käytännönläheisen valmennuksen loppuvuonna 2011.

Tapaturmien lukumäärä ja tapaturmataajuus

Yhtiössä tapahtui vuonna 2011 yhteensä 38 tapaturmaa, joista yli yhden päivän sairauspoissaolon aiheutti 3 tapaturmaa. Työtunteja oli 0,104 miljoonaa, joten yli yhden päivän poissaolon vaatineiden tapaturmien tapaturmataajuus oli 29.

Työhön liittyvät kuolemantapaukset

Yhtiössä ei ollut työhön liittyviä kuolemantapauksia.

3.8.2. Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolot

Vuoden 2011 sairauspoissaoloprosentti koko henkilöstön osalta oli 4,6 %.

Ammattitautien lukumäärä

Henkilöstöllä ei ollut ammattitauteja tai niiden epäilyjä.

3.8.3. Työterveys

Työterveyshuolto ml. ennaltaehkäisevä työterveyshuolto ja henkilöstölle tarjotut edut

Työterveyshuolto järjestettiin omalla työterveysasemalla (työterveyshoitaja) sekä Diacorissa. Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon lisäksi sopimukseen kuuluvat yleislääkäritasoiset sairaanhoitopalvelut.

Työterveyshuoltoa täydentää työnantajan tarjoama hoitoturvavakuutus sekä vapaa-ajan tapaturmavakuutus Tapiolassa. Lisäksi työnantaja tukee säännöllistä hampaista huolehtimista sekä tarvittaessa kertaluontoisesti fysikaalisen hoidon toteutusta.

Keskimääräiset sairauspoissaolot (pvä/hlö)

Vuoden 2011 sairauspoissaolojen keskiarvo oli 11,1 päivää / henkilö.

Osuus kokonaistyövoimasta, joka on edustettuna virallisissa henkilöstön ja johdon yhteisissä työterveyttä ja -turvallisuutta valvovissa ja neuvoa-antavissa toimikunnissa

Koko henkilöstö on edustettuna työsuojelutoimikunnassa. Toimikunnan jäseniä ovat työntekijöiden, toimihenkilöiden, työnantajan sekä työterveyshuollon edustajat. Työsuojelutoimikunnassa käsitellään ja edistetään työturvallisuuteen sekä -terveyteen liittyviä asioita.

Organisaation työntekijöille, heidän perheilleen tai paikallisyhteisön jäsenille suunnatut koulutus-, harjoittelu-, opastus-, ennaltaehkäisy- ja riskienhallintaohjelma vakavien sairauksien varalta

Yksilöllisten tarpeiden pohjalta on työpaikan ja työterveyshuollon yhteistyönä tehty ratkaisuja, joiden avulla henkilö on voinut jatkaa työssä terveydellisistä ja ikääntymisen aiheuttamista rajoituksista huolimatta mm. työtehtävien vaihtamisen ja työn keventämisen avulla.

Suomen Rahapajan henkilöstölle tehdään määrääjain terveystarkastuksia, joissa kiinnitetään erityistä huomiota terveydelle haitalliseen altistumiseen sekä muihin terveyteen vaikuttaviin tekijöihin. Yhtiön pyrkimyksenä on vaikuttaa mahdollisiin terveysongelmiin varhaisessa vaiheessa ennakoimalla ja edistää sitä kautta työkykyä.

Yhtiö kehittää toimintaansa terveysongelmien ennakoinnin suhteen jatkuvasti ja sitä tukee käytössä oleva varhaisen välittämisen malli, jossa määritellään työkyvyn seurantaan ja tukemiseen liittyvät käytännöt.

Ammattiliittojen kanssa solmittujen sopimusten sisältämät terveys- ja turvallisuusteemat

Henkilöstön ja työnantajan yhteinen foorumi työturvallisuus ja -terveysasioissa on työsuojelutoimikunta.

4. Ympäristö

Ympäristövastuullisuus käsittää yrityksen vaikutukset eläviin ja aineellisiin luonnonjärjestelmiin, kuten ekosysteemeihin, maaperään, ilmaan ja veteen. Suomen Rahapaja tiedostaa vastuunsa ympäristöstä ja pyrkii aktiivisesti tunnistamaan ja keventämään toimintojensa ympäristövaikutuksia. Suomen Rahapaja pyrkii olemaan alan edelläkävijä ympäristöasioissa ja on ottanut ensiaskeleet ympäristövaikutusten tunnistamisessa koko kolikon elinkaaren aikana.

Suomen Rahapajan tavoitteena on kehittää tuotteita ja toimintoja ympäristöystävällisempään suuntaan ja vähentää liiketoiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Ympäristötavoitteisiin pyritään käyttämällä tehokkaasti teknologiaa ja raaka-aineita, minimoimalla energiankulutus, päästöt ja jätteiden määrä sekä kierrättämällä. Suomen Rahapajalla on ollut vuodesta 2009 käytössä ”ISO 14001:2004” -ympäristöjärjestelmä. Yhtiön käyttörahatuotannolla on puolestaan sertifioitu ”ISO 9001:2008” -laatuja järjestelmä.

Suomen Rahapajan tavoitteena on vuonna 2012 arvioida ja tunnistaa ympäristövuoteeseen liittyvät kehityskohteet vaikutuspiirissään ISO 26000 Yhteiskuntavastuun oppaan linjausten mukaisesti.

4.1. Ympäristöjohtaminen

Konsernin laatu- ja ympäristöpolitiikasta, sen toteutumisesta ja toteutumisen edellytyksistä vastaa konserninjohtaja. Laatujärjestelmän prosessien ja ympäristöjärjestelmän kehittämiseen ja toteuttamiseen osallistuu koko henkilöstö. Laatu- ja ympäristöpäämäärille asetetaan vuositavoitteet. Tavoitteiden toteutumista seurataan prosessimittareilla.

4.1.1. Toiminnan keskeiset ympäristövaikutukset, riskit ja mahdollisuudet

Tässä luvussa on esitelty Suomen Rahapajan toiminnasta aiheutuvia keskeisiä ympäristövaikutuksia ja riskejä sekä mahdollisuuksia.

Ympäristövaikutukset

Päästöt ilmaan

Suomen Rahapajan tuotannosta aiheutuu vain vähän päästöjä ilmaan. Pintakäsittelylinjojen huurujenpoiston yhteyteen on asennettu pisaranerottimia, jolloin ilman mukana pääsee vain hyvin pieniä määriä kemikaaleja ympäristöön. Värileimauksessa syntyy vähäisiä VOC-päästöjä värien liuottimista (mm. ksyleeni). Värileimaus on hyvin pienimuotoista, joten päästöille ei ole asetettu tarkkailuvelvoitteita.

Suomen Rahapajan toiminnasta aiheutuu välillisesti päästöjä ilmaan kuljetusten ja materiaaliostojen päästöjen johdosta. Suomen Rahapaja käyttää kuljetuksiin asiakkaan kanssa sovittua kuljetustapaa. Kuljetuksien aiheuttamien päästöjen kannalta on tärkeää pakata ja lähettää vain täysiä kontteja. Kuljetustapaan vaikuttavat suuresti asiakkaan vaatimukset ja aikataulun kiireellisyys.

Päästöt vesistöön

Suomen Rahapajan tuotannossa on kemikaalilinjoja, jotka kulkevat neutralointikäsittelyiden kautta yleiseen viemäriverkostoon. Näiden vesien mukana vesistöön pääsee pieniä määriä erilaisia metalleja. Jätevesien metallipitoisuudet ovat olleet jätevesisopimuksessa määriteltyjen pitoisuusrajojen sisällä. Suomen Rahapaja toimittaa tuotannon hopeapitoiset jätehapot Kuusakosken käsittelylaitokseen. Kiinteistön jätevesistä on tehty myrkyllisyystestaus, jossa ei todettu toksisuutta.

Päästöt maaperään

Normaalitilanteessa Suomen Rahapajan tuotannosta ei aiheudu suoranaisia päästöjä maaperään. Osa Suomen Rahapajan toiminnasta aiheutuvista jätteistä päätyy loppusijoituksena kaatopaikalle.

Kiinteät jätteet

Suomen Rahapajan toiminnasta ja tuotannosta aiheutuu jätettä, joka päätyy jatkojalostukseen tai kaatopaikalle. Suomen Rahapajan tuotannossa lajitellaan metallit, sanomalehdet, pahvit, energijäte sekä SER- ja ongelmajäte. Toimistotiloissa lajitellaan myös erikseen vaalea paperi ja tulostimien värikasetit. Sekajätteeseen menevät muihin kuulumattomat jätteet.

Melu

Suomen Rahapajan tuotannossa melu saattaa ylittää 85 dB rajan, jolloin tuotantotiloissa on käytettävä kuulosuojaimia. Suomen Rahapajalle on laadittu meluntorjuntaohjelma. Yhtiön työntekijöille tehdään säännöllisiä kuulontarkastuksia.

Suomen Rahapajan tuotannon sijainti tuotantokiinteistössä teollisuusalueella lähellä lentoasemaa ei aiheuta tutkimustarvetta meluhaittojen selvittämiseksi lähialueilla.

Hajut

Etikkahappo saattaa haista tuotantotiloissa tai kiinteistön ulkopuolella johtuen sen hyvin alhaisesta hajukynnyksestä ihmiselle. Etikkahappoa sisältävä hapotuslinjasto on katettu ja siitä tulevat huurut kerätään pisaranerottimella ennen ilman johtamista ilmastointiverkkoon.

Energia

Metallituotanto kuluttaa perinteisesti paljon energiaa. Sähkön tuotantoon kuluu luonnonvaroja ja siitä aiheutuu päästöjä. Suomen Pankin kiinteistö ostaa sähköä Vaasan Sähkö Oy:ltä. Vaasan Sähkö Oy:n myymän sähkön tuottamiseen käytettiin 20,6 % uusiutuvia energialähteitä, 32,7 % ydinvoimaa ja 46,7 % fossiilisia energialähteitä.

Tuotteet

Rahojen elinkaari on pitkä, sillä käyttörahojen kiertoaika on jopa 30 vuotta. Elinkaaren lopussa rahojen sisältämä metalli voidaan käyttää uudelleen metalliteollisuuden raaka-aineena.

Suomen Rahapajan valmistamat metallituotteet ja -rahat eivät normaalikäytössä aiheuta ympäristöhaittoja, mutta joutuessaan maaperään rahoista voi irrota metalleja, joilla on myrkyllisiä vaikutuksia. Tällaisia metalleja ovat esimerkiksi kupari ja nikkeli. Kolikoiden sisältämä nikkeli voi aiheuttaa myös niitä käsitteleville ihmisille iho-oireita kuten nikkeliallergiaa. Nikkeli on todettu syöpävaaralliseksi aineeksi, mutta sen käyttöä rahateollisuudessa ei ole säädelty. Suomen Rahapajan työntekijöiden osalta mahdollinen nikkeliallergia huomioidaan rekrytointivaiheessa.

Toimitusketjun keskeiset ympäristövaikutukset

Resurssit

Suomen Rahapaja ostaa palveluja ja tuotteita monilta toimittajilta, joiden toiminnassa syntyy ympäristövaikutuksia. Yksittäisistä Suomen Rahapajan ostamista tuotteista suurimmat ympäristövaikutukset ovat metalliainehoiden valmistuksessa ja kuljetuksessa. Muita Suomen Rahapajan tuotannossa käytettäviä resursseja ovat muiden muassa pakkausmateriaalit ja kemikaalit.

Ostojen yhteydessä huomioidaan ostettavan tuotteen ympäristöystävällisyys ja laitteiden energiankulutus. Tuotteet pyritään ostamaan suurina kertaerinä, jolloin kuljetusten aiheuttamia päästöjä voidaan pienentää. Kemikaalivalinnoissa pyritään käyttämään vähiten ympäristöä kuormittavia kemikaaleja ja korvaamaan vaaralliset kemikaalit vähemmän haitallisilla aina kun se on mahdollista.

Keskeiset ympäristöriskit ja –mahdollisuudet

Kuten maaperän päästöjä käsittelevässä kohdassa todettiin, normaalitilanteessa Suomen Rahapajan tuotanto saastuttaa vain vähän ympäristöä. Poikkeustilanteessa mahdollisia ympäristön saastumisriskejä ovat kemikaalivuoto tai onnettomuus, automaattisten neutralointiyksiköiden toimintahäiriöt ja tulipalo.

Kemikaalionnettomuudet ja vuodot

Suomen Rahapaja on laatinut toimintaohjeet kemikaalionnettomuuden tai vuodon varalta. Kemikaaliriskien arvioinnissa otetaan myös huomioon poikkeustilanteiden aiheuttamat riskit. Suomen Rahapajalla on kemikaalivuodon varalle viemäreiden sulkuaan tarkoitettuja mattoja, joilla vuodon pääsy viemäristöön voidaan estää.

Kemikaalivuodon sattuessa käytetään vuodon korjaamiseen tarvittaessa apuna paikallista paloviranomaista. Kemikaalivuodoista tai onnettomuudesta, jolla on mahdollisia vaikutuksia muuhun alueen toimintaan tai ympäristön saastumiseen, ilmoitetaan aina Vantaan kaupungin ympäristöviranomaiselle ja sille toimijalle, jonka toimintaan päästöllä voi olla vaikutusta.

Neutralointiyksiköiden toimintahäiriöt

Neutralointiyksiköt toimivat Suomen Rahapajalla panostoisesti ja niiden oikeatoimisuus pyritään varmistamaan linjojen määräaikaishuolloilla. Linjojen antureita puhdistetaan ja kalibroidaan tarvittaessa.

Tulipalo

Suomen Rahapajalla on kemikaaleja, joilla on ympäristöön joutuessaan haitallisia ja myrkyllisiä vaikutuksia. Suomen Rahapajalla käsitellään esimerkiksi vahvoja happoja ja syanidia.

Tulipalon sattuessa voi kemikaaleja päästä sammutusvesien mukana viemäri- verkostoon. Tulipalon myötä myös myrkylliset savukaasut vapautuvat ilmaan. Kiinteistö vastaa palohälytysjärjestelmästä, joka hälyttää palotilanteessa automaattisesti paikalle paloviranomaiset. Suomen Rahapajan sammuttimet tarkastetaan vuosittain ja henkilöstöä opastetaan oikeaan toimintaan perehdytyksessä. Vuosittain järjestetään lakisääteinen poistumisharjoitus ja henkilöstölle järjestetään myös erillisiä koulutuksia mm. ensisammutus- ja paloturvallisuudesta.

4.1.2. Ympäristöasioiden johtaminen

Tässä luvussa esitellään yhtiön ympäristöpolitiikka ja se, miten yhtiö seuraa ympäristöasioita.

Ympäristöpolitiikka ja muut ympäristöön liittyvät toimintaperiaatteet

Suomen Rahapajan laatu- ja ympäristöpolitiikka on julkistettu yhtiön verkkosivuilla.

Suomen Rahapaja -konsernin tavoitteena on kehittää jo saavutettua asemaa käyttörahojen, juhlarahojen ja muiden numismaattisten tuotteiden sekä mitalien ja niihin liittyvien tuotteiden vastuullisena valmistajana ja toimittajana. Yhtiö on sitoutunut noudattamaan sen toimintaan liittyviä lainsäädännöllisiä velvoitteita. Toimintaa kehitetään laatu-, turvallisuus-, ja ympäristöasioissa jatkuvasti vastaamaan muuttuvia säädöksiä ja asiakkaiden tarpeita.

Yhtenä konsernin tärkeimmistä tavoitteista on taata sekä henkilöstön että yleinen turvallisuus tuotteiden valmistuksen eri vaiheissa ja kaikessa yhtiön toiminnassa. Turvallisuutta parannetaan kartoittamalla säännöllisesti riskejä sekä minimoimalla jatkuvasti mahdollisia uhkia.

Konsernitasolla johtamisjärjestelmien kehittämistä koordinoi konserninjohtaja. Konsernin laatu- ja ympäristöpolitiikasta, sen toteutumisesta ja toteutumisen edellytyksistä vastaa konserninjohtaja. Laatujärjestelmän prosessien ja ympäristöjärjestelmän kehittämiseen ja toteuttamiseen osallistuu koko henkilöstö. Laatu- ja ympäristöpäämäärille asetetaan vuositavoitteet. Tavoitteiden toteutumista seurataan prosessimittareilla.

Suomen Rahapajan tavoitteena on kehittää tuotteita ja toimintoja ympäristöystävällisempään suuntaan. Yhtiö on tiedostanut vastuunsa ympäristöstä ja se vähentää liiketoiminnastaan aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Suomen Rahapaja kehittää jatkuvasti raaka-aineiden käyttöä säästävää toimintaa, sivutuotteiden hyötykäyttöä sekä energiankulutuksen, päästöjen ja jätteiden minimoimista. Yhtiö suosii uusinta tekniikkaa ja kierrätystä.

Ympäristöasioiden seuranta

Suomen Rahapajalla on sertifioitu ”ISO 14001” -ympäristöjohtamisjärjestelmä, joka kattaa yrityksen kaikki toiminnot.

Suomen Pankin kiinteistön erityisjätevesien johtamissopimuksessa on määritetty kiinteistölle puolivuositarkkailuvelvoite seurata jätevesien määrää ja laatua 2.12.2009. Kiinteistön jätevesientarkkailun hoitaa Ramboll Finland Oy. Suomen Rahapajan jätevedet päätyvät Vantaan Veden pumppausasemien kautta Espoon Veden Suomenojan jäteveden käsittelylaitokselle.

Turvatekniikan keskus on todennut 8.4.2002, että Suomen Rahapaja Oy:n kemikaalien käyttö ja varastointi on vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia, joten laitoksen valvonta kuuluu Vantaan kaupungin palopäällikölle ja kemikaalivalvontaviranomaiselle. Kyseinen lupaviranomainen on nykyisin Keski-Uudenmaan pelastus- ja palolaitos.

Suomen Rahapajan toiminta on ilmoitettu ympäristösuojelulain mukaisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään 11.3.2003.

Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen ympäristölautakunta päätti 20.4.2004, ettei Suomen Rahapaja Oy:n tarvitse hakea ympäristösuojelulainsäädännön mukaista ympäristölupaa toiminnalleen, eikä asia anna aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Suomen Rahapajalla on jätehuoltosopimus Lassila & Tikanoja Oy:n kanssa, joka toimittaa eri jätelajikkeet jatkojalostukseen tai kaatopaikalle. Ongelmajätteet kuljetetaan EkokemOy:lle tai Lassila & Tikanoja Oy:lle käsiteltäväksi. Kulta- ja hopeapitoiset prosessiliuokset menevät käsiteltäväksi Kuusakoski Oy:lle.

12.2.2008 Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen mukaan maahan tuotavat raha-aihiot täyttävät REACH -asetuksen mukaisen esineen määritelmän vähäisen jatkojalostusasteen vuoksi. Näin ollen aihiot tai niiden sisältämät metalliseokset eivät kuulu rekisteröinnin piiriin.

Yrityksiä koskevasta lainsäädännöstä ja viranomaisvaatimuksista on koottu kirjallinen yhteenveto. Ympäristölainsäädännön muutoksia seuraa Suomen Rahapajalla laatu-päällikkö. Lainsäädännön muutoksia seurataan mm. Valtion ympäristöhallinnon tiedotepalvelun avulla.

Suomen Rahapajan ympäristöpäämäärien ja tavoitteiden toteutumiseen osallistuu koko henkilöstö. Johdon tasolla ympäristöpäämäärien toteutumisesta vastaa toimitusjohtaja.

Henkilöstön ympäristötietoisuuden kehittäminen ja ylläpitäminen

Nykyisellään ympäristötietoisuuden ylläpitämisessä keskitytään jätteiden lajitteluun ja siihen liittyvään koulutukseen. Tulevaisuudessa tietoisuutta aiotaan laajentaa myös muille osa-alueille kuten energiankulutusta koskeviin asioihin.

4.1.3. Ympäristötavoitteet ja niiden toteutuminen

Ympäristötavoitteet ovat määrällisiä tai laadullisia tavoitteita, jotka Suomen Rahapaja on asettanut itselleen haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi tai myönteisten vaikutusten vahvistamiseksi.

Ympäristötavoitteet

Suomen Rahapaja Oy:n ympäristöpäämäärät on lueteltu laatu- ja ympäristöpolitiikassa. Ympäristötavoitteiksi on valittu konkreettisia toimia, joilla toiminnan ympäristövaikutuksia voidaan pienentää. Tavoitteet ovat jätteiden lajittelun tehostaminen, pakkausmateriaalien vähentäminen ja metallijätteen kierrätys.

Vuosittaisessa johdonkatselmuksessa asetetaan ympäristöpäämäärille tavoitteet. Suomen Rahapajan tavoitteena on toiminnoillaan saavuttaa asetetut ympäristötavoitteet.

Suomen Rahapajalla lajitellaan ja kierrätetään eri jätelajikkeita. Kerättäviä hyötyjakeita ovat metallit, energiajäte, pahvi, sanomalehdet, vaalea toimistopaperi, SER ja ongelmajäte sekä tulostimien värikasetit. Muu jäte menee sekajätteenä kaatopaikalle.

Lajittelu koskee Suomen Rahapajan henkilökuntaa ja kaikkia tiloissa työskenteleviä henkilöitä. Suomen Rahapaja järjestää henkilökunnalle koulutusta ja ohjeistusta kierrätyksen toteuttamiseksi. Kierrätysasiat on otettu myös osaksi yhtiön perehdyttämisjärjestelmää.

Suomen Rahapaja pakkaa tuotteensa asiakasvaatimusten mukaisesti. Jos yhtiöllä on mahdollisuus vaikuttaa asiakkaan pakkaustapaan, pyritään pakkaukset suunnittelemaan kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti. Ympäristöä voidaan säästää käyttämällä uuden pakkausmateriaalin sijasta käytettyä pakkausmateriaalia, kuten aihoiden saapumispakkauksia. Pakkaustavan suunnittelusta vastaavat toimihenkilöt toimenkuvansa tai projektivastuunsa mukaisesti.

Suomen Rahapajalla kerätään ja lajitellaan eri metalliseoksia sisältäviä metallijätteitä, sekä tuotantoprosessin sivutuotteena syntyviä metallipitoisia liuoksia. Metalliseosten lajittelu varmistaa metallijätteen entistä paremman kierrätettävyyden. Metallipitoisten sivutuotteiden talteenotto vähentää jätevesiin joutuvien metallien määrää ja samalla myös ympäristökuormitusta. Metalliseokset lähetetään jatkojalostukseen, josta materiaali palaa takaisin Suomen Rahapajalle alkutuotteena tai hyvitetään rahallisesti.

Metalliseoksien ja metallipitoisten sivutuotteiden kierrätyksestä vastaavat esimiehet yhdessä tuotantohenkilöiden kanssa toimenkuvansa mukaisesti. Metallijätteen kierrätysasteesta saadaan suuntaa-antavia arvioita tulevan ja tuotteena lähtevän metallin erotuksen suhteesta verrattuna kierrätykseen lähetetystä tai jatkojalostuksessa erotetusta metallimäärästä. Jäteveteen päätyneitä metallipitoisuuksia tarkkaillaan puolivuositain jäteveden velvoitetarkkailun avulla.

Tulokset suhteessa tavoitteisiin

Suomen Rahapajan ympäristötavoitteet liittyvät jätteiden lajittelun tehostamiseen, pakkausmateriaalin vähentämiseen ja metallijätteen kierrätykseen

Jätteiden lajittelun tehostaminen

Jätteiden lajittelun tehokkuutta seurataan Lassila& Tikanoja Oy:n ja Kuusakoski Oy:n Jättemääräraportin sekä YTV:n Petra jätevertailu -hyötykäyttöprosentin perusteella. Suomen Rahapaja tavoittelee yli 86% hyötykäyttöprosenttia toiminnassaan.

Pakkausmateriaalin vähentäminen

Pakkausmateriaalmäärät raportoidaan vuosittain Pakkausalan Ympäristörekisteriin PYR Oy:lle. Käytettyjen pakkausmateriaalien määrä saadaan laskettua vuositasolla suhteutettuna tuotantovolyymiin. Pakkausmateriaalien vähentämisen suhteen ei tavoitearvoa ole määritelty.

Metallijätteen kierrätys

Metallijätteen kierrätystä seurataan tunnusluvulla, joka on sekametallijätteen määrä suhteutettuna kokonaisjättemäärään.

Metallijätteen kierrätysasteesta saadaan suuntaan antavia arvioita tulevan ja tuotteena lähtevän metallin erotuksen suhteesta verrattuna kierrätykseen lähetetystä tai jatkojalostuksessa erotetusta metallimäärästä.

Raportointikauden keskeiset toimenpiteet ja saavutukset ympäristöasioihin liittyen

Raportointikaudella yhtiössä toteutettiin mittavia muutoksia, joista palkitsemistuote-liiketoiminnan myynnillä Kultakeskus Oy:lle oli vaikutuksia siihen, että ympäristötavoitteissa jäätin jälkeen. Liiketoiminnan myynnistä johtuen yhtiön tuotantotiloja jouduttiin järjestelmään uudestaan, mistä johtuen yhtiön varastoon jäi suunnittelematon määrä hyödyntämiskelvotonta pakkaus- ja markkinointimateriaalia sekäjätteenä.

Vuonna 2012 ympäristötavoitteisiin pääsemiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tuotannon henkilöstö koulutetaan noudattamaan 5S-filosofiaa, jossa tuottavuutta kasvatetaan välttämällä kaikenlaista hukkaamista ja tuhlaamista, poistamalla ei-arvoa tuottavaa toimintaa, sekä parantamalla laatua ja turvallisuutta, sekä luomalla visuaalisesti miellyttävä ja tehokas työpaikka.

Lisäksi Suomen Rahapajan tavoitteena on vuonna 2012 arvioida ja tunnistaa ympäristövastuuseen liittyvät kehityskohteet vaikutuspiirissään ISO 26000 Yhteiskuntavastuun oppaan linjausten mukaisesti.

4.2. Ympäristötunnusluvut

Tässä luvussa on esitelty Suomen Rahapajan ympäristötunnusluvut energiankulutukseen, ilmapäästöjen, veden kulutukseen ja jätteisiin liittyen. Ympäristötunnuslukujen avulla asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan.

4.2.1. Energia

Suora energiankulutus (omassa energiantuotannossa käytetty energia)

Yhtiöllä ei ole omaa energiantuotantoa.

Epäsuora energiankulutus (ostettu sähkö, lämpö)

Lämmönkulutus 2010		Sähkönkulutus 2010	
MWh	2.118	kWh	2.703.499
m ³	50.949		

Energiankulutuksen merkitys organisaation toiminnassa

Metallituotanto on toimialana paljon energiaa kuluttavaa toimintaa.

Keskeiset energianlähteet

Suomen Pankin kiinteistö ostaa sähköä Vaasan Sähkö Oy:ltä. Vaasan Sähkö Oy:n myymän sähkön tuottamiseen käytettiin 20,6 % uusiutuvia energia lähteitä, 32,7 % ydinvoimaa ja 46,7 % fossiilisia energialähteitä.

Energiatehokkuuden parantaminen

Energiatehokkuuden parantamiskohteiden kartoitus on aloitettu 2011 ja työtä jatketaan 2012. Parantamiskohteiden määrittely tehdään vuoden 2012 loppuun mennessä

4.2.2. Päästöt ilmaan

Kasvihuonekaasupäästöt (CO₂ ym.)

Suomen Rahapajan toiminnasta aiheutuu välillisesti päästöjä ilmaan kuljetusten ja materiaaliostojen päästöjen kautta. Päästöjen arvoja ei raportoida tällä hetkellä.

Toimenpiteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi

Kuljetuksien aiheuttamien päästöjen kannalta on tärkeää pakata ja lähettää vain täysiä kontteja. Kuljetusten aiheuttamaa kasvihuonepäästöjen kuormaa ei ole kartoitettu eikä tuloksia mitata tällä hetkellä.

4.2.3. Vesi

Vedenkulutus

Veden kulutus 2010	
m ³	2.823

Veden käytön merkitys organisaation toiminnassa

Veden käyttö tuotannossa keskittyy pesu- ja pintakäsittelylinjoille. Vedenkäytön merkitys organisaation toiminnassa on vähäinen. Veden kulutusta seurataan vuositasolla.

4.2.4. Jätteet

Jätteiden kokonaismäärä jätelajeittain ja käsittelytavan mukaisesti

Yhtiössä syntyneen jätteen kokonaismäärä oli seuraava:

Jätelaji	Kiloa/vuosi
Sekajäte	25 730
Tietosuojapaperi	360
Pahvi	2 780
Muu metalli	13 710
Energiajäte	16 740
Sähkölaitteet	2 103
Muut jätteet	39 421
Kemiallisten valmisteiden jätteet	92
Paristo- ja akkujätteet	16
Muut koneiden ja laitteiden käytöstä poistetut osat (vaaralliseksi luokiteltavat)	77
Happo-, emäs- ja suolajätteet	5126
Käytetyt öljyt	191
Kemialliset sakat ja jäännökset	937
Teollisuudessa syntyvät jätevesilietteet (vaaralliseksi luokiteltavat)	227
Yhteensä	107 510

Jätteenkäsittely jakaantui seuraavasti:

Käsittelymenetelmä	Kiloa/vuosi
Energia hyötykäyttö	16740
Materiaalihyötykäyttö	18953
Kaatopaikka sijoitus	25730
Ongelmajätteen käsittely	6666
Muu	39421
Yhteensä	107510

Jätteiden vähentäminen ja hyödyntäminen

Suomen Rahapajalla kerätään ja lajitellaan eri metalliseoksia sisältäviä metallijätteitä sekä tuotantoprosessin sivutuotteena syntyvää metallipitoisia liuoksia.

Suomen Rahapajalla lajitellaan ja kierrätetään eri jätelajikkeita. Lajittelu koskee kaikkia Suomen Rahapajan tiloissa työskenteleviä henkilöitä ja kierrätysohjeistus on kaikkien saatavilla sisäisessä intranet-verkossa. Lisäksi lajittelukoulutusta järjestetään tarpeen mukaan.

Jätteiden synnyn ehkäiseminen ja jätemäärän vähentäminen ei ole vielä tehdyissä toimenpiteissä.

Suomen Rahapajalla ei ole tapahtunut kemikaali-, öljy- tai polttoainevuotoja vuonna 2011.

4.2.5. Määräystenmukaisuus ja ympäristökustannukset

Suomen Rahapajalla ei ole tapahtunut ympäristövahinkoja vuonna 2011.

4.2.6. Tuotteet ja palvelut

Tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutusten vähentämiseksi tehdyt toimenpiteet

Yhtiöllä ei ollut toimenpiteitä vuonna 2011.

4.2.7. Kuljetukset

Tuotteiden ja materiaalien kuljetuksesta ja työmatkoista aiheutuneet merkittävät ympäristövaikutukset

Ympäristövaikutuksia ei ole kartoitettu eikä mitattu.

4.2.8. Materiaalit

Toiminnan kannalta merkittävien materiaalien kulutus

Rahapajan toiminnassa merkittävin kulutettava materiaali on metalli. Toinen kulutusvolyyymiltään suuri materiaali ryhmä on erilaiset pakkausmateriaalit.

Materiaalitehokkuus

Materiaalitehokkuuden parantamiseen liittyvistä toimenpiteistä ei ole tehty määrittelyä.

5. Yhteiskunta

Suomen Rahapaja tunnistaa olevansa yhteiskunnallinen vaikuttaja sekä Suomessa että kansainvälisesti. Siksi on syytä arvioida aktiivisesti Suomen Rahapajan roolia sen toiminta-alueilla olevissa yhteisöissä.

Suomen Rahapaja on kansainvälisesti merkittävä metallirahan valmistaja, jonka maailmanlaajuiseen asiakaskuntaan kuuluu eri maiden viranomaisia ja keskuspankkeja. Näin yritys toimii omilla arvoillaan osana kansainvälistä yhteisöä ja vaikuttaa toimialan kehitykseen kaikilla osa-alueilla teknologiasta eettisiin arvovalintoihin. Suomen Rahapajan tuote, kolikko, on tasa-arvoa tuova maksuväline, koska sen käyttöoikeutta ei tarvitse anoa tai lunastaa.

Kun Suomen Rahapajan missiota "antaa rahalle arvon" tarkastellaan suomalaisen yhteiskunnan toiminnan osana, yhtiölle voidaan todeta kaksi keskeistä ja tärkeää roolia:

Ensimmäinen on toimiminen käyttörahan valmistajana ja asiantuntijana suomalaisessa yhteiskunnassa. Yritys on osa ketjua, joka huolehtii maksuvälineiden toimimisesta ja riittävyydestä yhteiskunnassa niin rauhan kuin erilaisten kriisienkin aikana.

Toinen tehtävä on juhlarahojen valmistus ja julkaistavien juhlarahojen valmistelu valtiovallan toimeksiannosta. Tässä roolissa rahalle annettu arvo koostuu suomalaisen yhteiskunnan arvojen kommunikoinnista väestölle lyötynä juhlarahan aiheeksi.

Yritysvastuun näkökulmasta vuonna 2012 jatketaan yhtiön vaikutusten arviointia eri yhteisöihin sekä yhtiön ja muiden yhteiskunnallisten toimijoiden välisen vuoro-vaikutuksen riskienhallintaa. Yritysvastuustandardin vaatimuksia tarkastellaan myös yhtiön yhteiskuntasuhteissa.

5.1. Paikallisyhteisöt

Osallistuminen paikallisyhteisöjen toimintaan ja niiden kehittämiseen on osa vastuullista kestävästä kehityksestä ja Suomen Rahapaja näkee itsensä kunkin paikallisyhteisönsä sidosryhmänä. Tästä syystä Suomen Rahapajan on tärkeää tunnistaa vaikutuspiirissään olevat yhteisöt ja yhteiset intressit ja sitä kautta löytää tapoja osallistua niiden toimintaan entistä aktiivisemmin ja rakentavammin.

Suomen Rahapaja ei vuonna 2011 ole systemaattisesti kartoittanut yhteisöjä, joihin yhtiön toiminnalla olisi vaikutus. Vuoden 2012 yritysvastuustrategiatyöskentelyn tavoitteena on myös paikallisyhteisöjen parempi tunnistaminen sekä erilaisten yhteistyö- ja kumppanuusmahdollisuuksien kartoittaminen. Tässä työssä keskeinen viitekehys on ISO 26000 yhteiskuntavastuuoppaassa kuvatut periaatteet.

5.1.1. Vaikutukset paikallisyhteisöihin

Suomen Rahapajan toimitilat ovat osa Suomen Pankin Vantaan kiinteistön yritysyhteisöä ja paikallisyhteisöä, jotka koostuvat kiinteistössä toimivien yritysten henkilöstöstä sekä alueen muiden yritysten henkilöstöstä ja alueen asukkaista.

Kiinteistössä Suomen Rahapaja jakaa samat sosiaali- ja ruokailutilat sekä terveydenhuoltopalvelut sekä yhteiset harrastuskerhot muiden samassa rakennuksessa toimivien yritysten työntekijöiden kanssa. Yhtiön rahti- ja henkilöliikenne kuormittaa alueen tieverkkoja ja julkisen liikenteen palveluja.

Paikallisyhteisöihin kohdistuvia vaikutuksia ei ole arvioitu.

5.2. Lahjonta ja korruptio

Suomen Rahapaja suhtautuu vakavasti korruption ja lahjonnan ehkäisemiseen omassa vaikutuspiirissään. Korruptio on oman edun tavoittelua oman valta-aseman väärinkäytön kautta. Koska Suomen Rahapajan toiminta ja arvoketju on globaalia, toimintaan saattaa kohdistua korruptiokulttuuria eri muodoissaan, kuten lahjonnan tai eri toimijoiden eturistiriitojen muodossa.

Yhtiön lahjonnan vastaiset periaatteet on kuvattu yhtiön eettisissä ohjeissa. Eettiset ohjeet on julkaistu yhtiön verkkosivulla. Periaatteiden perusta on lakien ja säännösten noudattamisessa. Lisäksi yhtiö on linjannut eettisyyden merkitystä Eettisten toimintaohjeiden kohdassa ”Eturistiriitojen käsittely”.

5.2.1. Lahjonnan ja korruption vastaiset toimintaperiaatteet ja käytännöt

Suomen Rahapaja pyrkii yksilöimään korruptio- ja lahjontariskit toiminta-alueillaan ja vaikutuspiirissään. Yhtiön tavoitteena on jatkossa soveltaa ISO 26000 Yhteiskunta-vastuuoppaan suosituksia korruption, lahjonnan ja kiristyksen vastaisten käytäntöjen kehittämisessä, toteuttamisessa ja soveltamisessa. Lisäksi panostetaan näiden käytäntöjen koulutukseen ja toteutumisen seurantaan.

Yhtiö on sitoutunut noudattamaan kansallisia ja kansainvälisiä lakeja, säädöksiä sekä yleisesti hyväksytyjä toimintaperiaatteita ja menettelytapoja. Suomen Rahapajassa kunnioitetaan eri kulttuurien normeja ja laillisia menettelytapoja. Tulkintaa vaativissa tapauksissa ja tilanteissa turvaudutaan asiantuntijoihin.

Suomen Rahapaja toteuttaa liiketoiminnassaan yleisesti hyväksyttäviä, eettisiä ja rehellisiä toimintaperiaatteita sekä avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Yhtiö noudattaa toiminnassaan yhteisiä arvoja sekä kunnioittaa asiakkaille ja muille sidosryhmille antamiensa sitoumuksia. Suomen Rahapaja tiedottaa toiminnastaan asiakkaille ja sidosryhmille avoimesti, tasapuolisesti ja rehellisesti sekä ylläpitää omalta osaltaan molemminpuolista ja jatkuvaa vuorovaikusta viranomaisten ja eri järjestöjen kanssa. Yhtiö pidättäytyy puolue- ja vaalirahoituksesta. Yleishyödyllisten lahjoitusten osalta yhtiössä noudatetaan maltillista linjaa.

Suomen Rahapajan työntekijöiden odotetaan aina toimivan yrityksen parhaaksi pidättäytymällä liikesuhteista, jotka saattavat aiheuttaa eturistiriitoja. Työntekijöiden on vältettävä henkilökohtaisia tai taloudellisia toimia, jotka saattavat olla ristiriidassa heidän yhtiötä kohtaan olevien velvollisuuksiensa kanssa.

Eettiset toimintaohjeet koskevat kaikkia yhtiön työntekijöitä. Ohjeet on otettu käyttöön yhtiön hallituksen päätöksellä. Ohjeiden hyväksymisen jälkeen varmistetaan, että yhtiön henkilöstö tuntee nämä ohjeet ja noudattaa niitä kaikessa toiminnassaan.

Agenttien kanssa sovitaan lisäksi erillisellä sopimuksella (Mint of Finland Standards for Anti-Corruption Practices) lahjonnan ja korruption kieltämisestä. Yhtiössä on tekeillä tavarantoimittajia koskeva ohjesääntö (supplier code of conduct), joka kieltää lahjonnan ja korruption.

Henkilöstön koulutus organisaation lahjonnan vastaiseen toimintaan liittyviin toimintakäytäntöihin

Osa ylimmästä johdosta on koulutettu vuonna 2009 yhtiön lahjonnan vastaiseen toimintaan liittyviin toimintakäytäntöihin. Myyntihenkilöstö ja maaosaedustajat on koulutettu vuonna 2011.

Lahjonta- ja korruptioriskien arviointi

Tarjouskilpailuihin osallistuminen arvioidaan maittain. Arvioinnit eivät ole olleet mukana yrityksen riskianalyyseissä

Lahjontaan liittyvän riskianalyysein läpikäyneitä liiketoimintayksiköitä ei ollut vuonna 2011.

Lahjontatapauksiin liittyviä toimenpiteitä ei ollut vuonna 2011.

5.3. Poliittinen vaikuttaminen

Suomen Rahapaja ei osallistu julkishallinnon kehittämiseen eikä lobbaamiseen.

5.3.1. Poliittinen vaikuttaminen ja poliittiset tuet

Poliittisille puolueille, poliitikoille ja poliittisille instituutioille ei ole annettu raha- tai muita lahjoituksia. Suomen Rahapajalla ei ollut vuonna 2011 julkisia poliittisia kannanottoja eikä osallistumista poliittiseen vaikuttamiseen ja lobbaukseen.

5.4. Kilpailun rajoitukset

Suomen Rahapaja on toiminnassaan sitoutunut toteuttamaan ja edistämään oikeudenmukaisen kilpailun periaatteita. Tämä tarkoittaa sekä toiminta-alueella voimassaolevan kilpailulainsäädännön ja määräysten mukaista toimintaa että laajempien periaatteiden ja käytäntöjen soveltamista kilpailuvastaisen toiminnan, kuten hintakartellien tai tarjouskeinottelun ehkäisemiseksi Suomen Rahapajan vaikutuspiirissä.

Suomen Rahapajassa ei ole ollut kilpailun rajoittamiseen ja monopoliaseman väärinkäyttöön liittyviä oikeudenkäyntejä tai muita niihin liittyviä toimenpiteitä.

5.4.1. Kilpailuoikeudellisten säännösten noudattaminen

Kilpailuoikeudellisiin säännöksiin liittyvät politiikat, periaatteet ja toimintaohjeet on kirjattu yhtiön eettisiin ohjeisiin.

Yhtiö sitoutuu noudattamaan kaikessa toiminnassaan kansallisia ja kansainvälisiä lakeja, säädöksiä sekä yleisesti hyväksytyjä toimintaperiaatteita ja menettelytapoja. Yhtiössä kunnioitetaan eri kulttuurien normeja ja laillisia menettelytapoja kaikkialla. Tulkintaa vaativissa tapauksissa ja tilanteissa turvaudutaan asiantuntijoihin.

Johtoryhmän jäsenistä osa on koulutettu kilpailuoikeudellisista säännöksistä.

5.5. Määräystenmukaisuus

Suomen Rahapajassa on sitouduttu noudattamaan kansallisia ja kansainvälisiä lakeja, säädöksiä sekä yleisesti hyväksytyjä toimintaperiaatteita ja menettelytapoja.

5.5.1. Lainsäädännön ja määräysten noudattaminen

Yhtiöllä ei ollut vuonna 2011 merkittäviä lainsäädännön ja säännösten rikkomuksiin liittyviä oikeustoimia tai sakkoja ja sanktioita.

Yhtiöllä ei ollut kilpailuoikeudellisten säännösten rikkomiseen, kartelleihin ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyviä oikeustoimia tai oikeuden päätöksiä vuonna 2011.

Yhtiöllä ei ollut merkittävien lainsäädännön ja säännösten rikkomiseen liittyviä sakkoja.

Yhtiöllä ei ollut tuotteiden elinkaarenaikaisiin terveys- ja turvallisuusvaikutuksiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomuksia.

Yhtiöllä ei ollut tuoteinformaatioon ja -merkintöihin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomuksia.

Yhtiöllä ei ollut markkinointiviestintään, mainontaan ja sponsorointiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomuksia.

Yhtiöllä ei ollut merkittävien tuotteiden ja palveluiden käyttöön liittyvän lainsäädännön ja säännösten rikkomisesta aiheutuneita sakkoja.

6. Tuotevastuu

Suomen Rahapaja tiedostaa tuotevastuunsa metallirahojen valmistajana asiakkaita ja kuluttajia kohtaan. Tuotevastuun keskeiset näkökulmat Suomen Rahapajalle ovat asiakastyytyväisyys, tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaikutukset, tuote- ja markkinointiviestintä, asiakastietojen suojaaminen ja yksityisyys sekä kestävän kulutuksen edistäminen alan edelläkävijänä.

Tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaikutuksiin, pakkausmerkintöihin ja muuhun tuotetietoon, markkinointiin ja yksityisyyden suojaan kiinnitetään jatkuvasti huomioita. Vuoden 2012 tavoitteena on kehittää tuotevastuuseen liittyvää seuranta systemaattisemmaksi sekä arvioida näkökulmaa suhteessa ISO 26000 Yhteiskunta-vastuuoppaan suosituksiin.

6.1. Asiakastyytyväisyys

Suomen Rahapajassa on käynnissä iso ja aikaa vievä muutos tuotantovetoisesta organisaatiosta asiakaslähtöiseksi organisaatioksi. Asiakastyytyväisyys on yksi tärkeimmistä toiminnan mittareista.

Yhtiön asiakkaita ovat yhtäällä eri valtioiden keskuspankit ja valtiovarainministeriöt, joille Suomen Rahapaja tuottaa laajoja käyttörahatoimituksia ja toisaalla yhtiön asiakkaina ovat ympäri maailmaa toimivat rahan keräilyharrastukseen erikoistuneet jälleenmyyjät. Oman, vuonna 2010 avatun verkkokaupan myötä Suomen Rahapaja tarjoaa tuotteitaan myös suoraan kuluttajille.

6.1.1. Asiakaspalvelu ja asiakastyytyväisyys

Asiakastyytyväisyysmittausta ei ole tehty raportointikaudella. Asiakastyytyväisyysmittaus tullaan toteuttamaan kaudella Q1-Q2/2012. Verkkokaupan asiakkaiden palautteita seurataan päivittäin ja niiden avulla kehitetään toimintoja.

6.2. Tuotteiden ja palveluiden terveys ja turvallisuus

Suomen Rahapaja on arvioinut tuotteidensa terveys- ja turvallisuusvaikutuksia vuonna 2011. Suunnitteluvaiheessa rahojen materiaalit valitaan ottamalla huomioon materiaalin aiheuttamat mahdolliset yliherkkyydet, koska tuotteet ovat ihokosketuksessa ja väärät materiaalivalinnat voivat aiheuttaa allergisia reaktioita.

Suomen Rahapajan valmistamat metallituotteet ja -rahat eivät normaalikäytössä aiheuta ympäristöhaittoja, mutta joutuessaan maaperään rahoista voi irrota metalleja, joilla on myrkyllisiä vaikutuksia. Tätä asiaa käsitellään tätä tarkemmin osiossa ”Ympäristövaikutukset”.

Tuotteiden ja palvelujen terveys- ja turvallisuusvaikutuksien hallintaa ei ole toistaiseksi kartoitettu.

6.3. Tuote- ja palvelutiedot ja markkinointiviestintä

Vastuullisessa markkinoinnissa ja tiedottamisessa annetaan tuotteista ja palveluista tietoa asiakkaille ja kuluttajille ymmärrettävällä tavalla. Suomen Rahapaja haluaa edistää vastuullista markkinointia toimialalla sekä toimia itse edelläkävijänä. Yhtiö noudattaa markkinoinnissaan lakeja ja sääntöjä ja hyviä käytäntöjä sekä edellyttää sitä myös yhteistyökumppaneiltaan. Tuote- ja palvelutietoa on saatavilla suoraan asiakasrajapinnassa työskenteleviltä henkilöiltä, yhtiön verkkosivuilta sekä muista yhtiön julkaisuista.

6.4. Asiakastietojen suojaaminen ja yksityisyys

Suomen Rahapaja suojaa asiakastietoja ja yksityisyyttä vastuullisesti ja tietolainsäädännön mukaisesti.

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus (rekisterin käyttötarkoitus)

Suomen Rahapaja Oy:n asiakasrekisteriin (ERP-järjestelmä) ja tehtaanmyymälän käyttäjärekisteriin tallennettuja henkilötietoja käytetään asiakassuhteiden hoitamiseen, yhteydenottojen hoitamiseen, markkinointitarkoituksiin sekä muihin verkkopalveluihin liittyviin tarkoituksiin.

Rekisterin tietosisältö

Rekisteriin kerätään rekisteröidyistä perustietoja, kuten asiakkaan nimi, osoite, puhelinnumero ja sähköpostiosoite.

Säännönmukaiset tietolähteet

Rekisterinpitäjä rekisteröi Suomen Rahapaja Oy:n asiakkaista edellä mainitut tiedot sekä tehtaanmyymälän käyttäjästä ne tiedot, jotka käyttäjä itse ilmoittaa verkkosivustoa käyttäessään.

Säännönmukaiset tietojen luovutukset ja tietojen siirto EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Yhtiö ei luovuta säännönmukaisesti tietoja kolmansille osapuolille. Yhtiö ei myöskään luovuta tietoja EU:n tai ETA:n ulkopuolelle.

Rekisterin suojauksen periaatteet

Suomen Rahapaja Oy:n asiakas- ja tehtaanmyymälän käyttäjärekisterin tiedot on tallennettu rekisterinpitäjän järjestelmään, joka on suojattu käyttöjärjestelmän suojausohjelmiston avulla. Järjestelmään sisäänpääsy edellyttää käyttäjätunnuksen ja salasanan syöttämistä. Järjestelmä on myös suojattu palomuurein ja muiden teknisten keinojen avulla. Järjestelmään tallennettuihin rekisterin sisältämiin tietoihin pääsevät ja niitä ovat oikeutettuja käyttämään vain tietyt, ennalta määritellyt rekisterinpitäjän työntekijät. Rekisterin sisältämät tiedot sijaitsevat lukituissa ja vartioituissa tiloissa.

Evästeiden käyttö

Yhtiön tehtaanmyymälässä käytetään ns. cookie-toimintoa eli evästeitä. Verkkopankeissa ja -kaupoissa ja muissa verkkopalveluissa yleisesti käytetyt evästeet ovat pieniä käyttäjän tietokoneelle lähetettäviä ja siellä säilytettäviä tekstitiedostoja. Evästeet eivät vahingoita käyttäjien tietokoneita tai tiedostoja. Niiden avulla yhtiö voi tarjota asiakkailleen kunkin yksilöityjen tarpeiden mukaisia tietoja ja palveluita. Eväste-toiminnon voi kytkeä pois selaimen asetukset-valikosta.

Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvät pätevät valitukset

Rekisteröidyn kieltä-oikeus

Rekisteröidyllä on oikeus kieltää rekisterinpitäjää käsittelemästä häntä itseään koskevia tietoja suoramainontaa, etämyyntiä ja muuta suoramarkkinointia sekä markkina- ja mielipidetutkimusta samoin kuin henkilömatrikkelia ja sukututkimusta varten. Kielto tulee tehdä kirjallisesti ja osoittaa rekisteriasioista vastaavalle henkilölle.

Rekisteröidyn tarkastus-oikeus

Rekisteröidyllä on oikeus tarkastaa rekisteriin tallennetut itseään koskevat tiedot ja saada niistä kopiot. Tarkastuspyyntö tulee tehdä kirjallisesti ja osoittaa rekisteriasioista vastaavalle henkilölle.

Tiedon korjaaminen

Rekisterinpitäjä oikaisee, poistaa tai täydentää rekisterissä olevan, käsitellyn tarkoituksen kannalta virheellisen, tarpeettoman, puutteellisen tai vanhentuneen henkilötiedon oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta. Rekisteröidyn tulee ottaa yhteyttä rekisterinpitäjän rekisteriasioista vastaavaan henkilöön tiedon korjaamiseksi.

6.5. Kestävä kulutus

Suomen Rahapaja haluaa tulevaisuudessa olla asiakkaidensa vastuullisin valinta ja edelläkävijä toimialalla. Yhtiö on edistänyt vuonna 2011 vastuullisuutta tuote-tarjonnassaan. Suomen Rahapaja tarjosi vuonna 2011 kierrätyspahvista valmistettuja ja Suomessa suunniteltuja ja tuotettuja hopearahapakkauksia. Lokakuussa julkaistun Itämeren suojele -juhlarahan materiaalina oli kierrätyshopea. Lisäksi Uudessa Eettiset juhlarahat -sarjassa julkaistavat juhlarahat liittyvät teemaltaan yhteiskunnan ajankohtaisiin vastuullisuusnäkökulmiin. Tavoitteena on edistää kestävästä kulutuksesta ja nostaa esiin kestävään kehitykseen liittyviä teemoja.

7. Ihmisoikeudet

Suomen Rahapaja kantaa vastuunsa ihmisoikeuksien kunnioittamisesta vaikutuspiirissään. Tämä sisältää sekä suoran että epäsuoran vaikuttamisen. Suomen Rahapaja pyrkii jatkuvasti vahvistamaan konkreettisia käytäntöjä, joilla varmistetaan, ettei Suomen Rahapaja aktiivisesti riko ihmisoikeuksia eikä passiivisesti hyväksy niiden loukkaamista.

Suomen Rahapaja kunnioittaa ja noudattaa YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen kirjattuja periaatteita. Työnantajana yhtiö toteuttaa Kansainvälisen työjärjestön määrittelemiä työntekijän perusoikeuksia. Myös Suomen Rahapajan eettisessä toimintaohjeessa todetaan toiminnan noudattavan edellä mainittujen asiakirjojen linjauksia.

Suomen Rahapaja suhtautuu vakavasti ihmisoikeuksien kunnioittamisen huolellisuusvelvoitteeseensa. Tämä tarkoittaa sitä, että Suomen Rahapaja pyrkii ennakoivasti tunnistamaan ja välttämään ihmisoikeuksien loukkaamisen riskejä vaikutuspiirissään.

7.1. Toimintaan liittyvät ihmisoikeusasiat

Suomen Rahapajan toiminta ja arvoketju on globaali, minkä vuoksi on syytä jatkuvasti arvioida ihmisoikeuksien loukkaamisen riskiä Suomen Rahapajan vaikutuspiirissä.

Keskeisiä toimintaan liittyviä riskinäkökulmia ovat asiakasvaltioiden tai toimitusketjuun kuuluvien maiden ja toimijoiden olosuhde- ja ympäristötekijät, kuten poliittinen epävakaus ja yhteiskunnalliset konfliktit sekä demokraattisen järjestelmän heikkous; toimintaympäristössä vallitseva korruptiokulttuuri sekä kaivannais-teollisuuteen osallistuminen.

Lisäksi toimitusketjun monimutkaisuus muodostaa riskin prosessin läpinäkyvyydelle, jolloin paikallisiin työolosuhteisiin ja -sopimuksiin liittyvien ihmisoikeusriskien tunnistaminen on haastavaa.

Käynnissä olevan yritys vastuustrategiaprosessin puitteissa Suomen Rahapajassa linjataan käytäntöjä, joiden avulla hankitaan entistä systemaattisemmin ja yksilöidymmin tietoa ihmisoikeusvaikutuksista, jotka liittyvät Suomen Rahapajan toimintaan tai sen vaikutuspiirissä olevien yhteistyökumppanien toimintaan.

Kansainvälisen työjärjestön linjaamien työn perusoikeuksien toteutumisen osalta Suomen Rahapaja arvioi seuraavaa:

Suomen Rahapajassa ei ole raportointikaudella ollut syrjintätapauksia.

Suomen Rahapajassa ei ole ollut raportointijaksolla toimintoja, joissa yhdistymisen vapaus ja oikeus työehtosopimusneuvotteluihin on vaarassa olla toteutumatta. Myöskään sellaisia toimintoja ei ole ollut, joissa olisi ollut pakko- ja rangaistustyövoiman käytön riski.

Suomen Rahapaja on havainnut raportointijaksolla, että alihankintatoimeen voi liittyä riski lapsityövoiman käyttöön. Yhtiö ottaa vuonna 2012 käyttöön alihankkijoiden toimintaa määrittelevän ohjeiston (supplier code of conduct).

Suomen Rahapajan kaikki turvahenkilökunnan henkilöt ovat saaneet koulutuksen yhtiön ihmisoikeuspolitiikkoihin ja –toimintakäytäntöihin.

8. Toimitusketju

Toimitusketju tarkoittaa niitä toimintoja ja osapuolia, jotka tarjoavat Suomen Rahapajalle tuotteita tai palveluja vaikutuspiirin puitteissa. Suomen Rahapaja pyrkii tunnistamaan koko toimitusketjun ja määrittelemään vaikutuspiirinsä sen suhteen.

Suomen Rahapajan toimitusketjuun ja sen hallitsemiseen alettiin kiinnittää huomiota vuoden 2011 loppupuolella. Toiminnan luonteesta johtuen ketjut ovat pitkiä ja osin eri toimijoita on vaikea jäljittää. Jäljitys- ja tunnistustyö on käynnistetty ja sitä jatketaan.

Koko toimitusketjun hallintaan tähtäävä kehittäminen käynnistetään Suomen Rahapajan toiminnan keskeisimmistä ja jo tunnistetuista ja tunnetuista alueista ja kehittämistä laajennetaan työn edetessä. Tavoitteena on vuoden 2012 aikana toteuttaa toimitusketjun hallintaan tehty suunnitelma ensi askeleista toimitusketjun paremmaksi tuntemiseksi ja ohjaamiseksi.

8.1. Toimitusketjun hallinta

Toimitusketjun hallintaan tehtiin vuoden 2011 aikana ensimmäinen suunnitelma, joka on tarkoitus toteuttaa vuonna 2012. Suunnitelman mukaan tuotanto-, teknologia- ja hankintastrategia laaditaan ja jalkautetaan konsernitasolle globaalisti.

Käytännön tarpeiden määräämässä järjestyksessä projekti aloitetaan luomalla strateginen hankintatoimi (sourcing) operatiivisen oston tueksi ja sen käyttöönotto toimittajaverkosta tukevaksi. Strategiseen hankintatoimeen sisällytetään myös eettisen toimittajaohjeistuksen lanseeraminen (Supplier Code of Conduct) eettisen toimintatavan ja kestävä kehityksen varmistamiseksi. Eettinen toimittajaohjeistus viimeistellään ja sitä ryhdytään viemään käytäntöön vuonna 2012.

Strategista hankintaa ei ennalta tunneta yrityksessä, vaan toiminta perustuu nyt perinteiseen operatiiviseen ostotoimeen molemmissa yksiköissä. Strategisen hankintatoimen luomiseksi on kuvattava riskit ja luotava konsernitasoinen strateginen malli, josta saatavia tuloksia mitataan ja analysoidaan.

8.1.1. Hankintaperiaatteet ja politiikat

Ostotoiminnan tarkoituksena on saada oikeat tavarat oikeaan aikaan, oikeaan paikkaan oikeilla kustannuksilla ja oikealla palvelulla. Ostot suunnitellaan selkeiksi, tarkoituksenmukaisiksi ja edullisiksi toteuttaa. Jotta tämä tehokkuus toteutuu, on hankintojen suunnittelu aloitettava ajoissa suhteessa tuotantoon. Ostotoimenpiteille varataan mahdollisuuksien mukaan riittävästi aikaa, jotta toimituksen laatua ei riskeerata huonolla suunnittelulla tai hätiköinnillä toteutuksessa.

Ostotoiminta jakaantuu strategiseen ostoon ja operatiiviseen ostoon. Strategisen oston tarkoituksena on määrittää kriittisille ostoille kokonaisvaltaisesti kustannustehokkain toteutustapa. Operatiivisen oston tarkoituksena on päivittäisen oston ja kotiinkutsun sekä ostonvalvonnan toteuttaminen.

Ensimmäinen versio toimittajille suunnatuista toimintaohjeista tai -periaatteista (Supplier Code of Conduct) on luotu. Tavoitteena on ottaa ohjeisto käyttöön vuoden 2012 aikana.

9. Raportointi- ja laskentaperiaatteet

Taloudellisen vastuun osalta raportin laskentarajat ja kattavuus käsittää Suomen Rahapaja Oy:n ja Suomen Rahapaja -konsernin. Konsernin yhdistelyperiaatteena on yhdistellä kaikki konserniyritykset.

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöiden hankintamenon ja hankittua osuutta vastaavan oman pääoman ero on esitetty konserniliikearvona ja konsernireservinä kohdistamatta niitä tytäryhtiöiden omaisuuserille.

Konserniliikearvo ja konsernireservi on netotettu. Konsernin sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet on eliminoitu. Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muutettu tilikauden keskikurssiin ja taseet on muutettu euromääräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisessa syntyneet kurssierot samoin kuin ulkomaisten tytäryhtiöiden omien pääomien muuntoerot on esitetty erässä Voitto edellisiltä tilikausilta.

Muutoksena raportoinnissa on käyttöomaisuuteen sisältyvän konserniliikearvon poistoajan muuttuminen aiemmasta 5 vuodesta 5-10 vuodeksi. Lisäksi konserniliikearvo ja konsernireservi on esitetty erillisenä aiemman netotuksen sijaan.

Henkilöstöraportoinnin periaatteiden mukaisesti henkilöstömäärä raportoidaan aina kuukauden viimeisen päivän tilanteen mukaan. Suomen Rahapajan henkilöstömäärässä huomioidaan kaikki vakituiset sekä määräaikaiset työntekijät, jotka ovat työsuhteessa Suomen Rahapajaan. Kuukausittain raportoidaan myös vuokratyöntekijöiden määrä, ylitöiden määrä, sairauspoissaoloprosentti, työtapaturnat sekä tehdyt aloitteet.

Ympäristövastuun osalta raportti rajoittuu Suomen Rahapaja Oy:n ympäristökuormittavuuslukuihin. Jätteiden lajittelun tehokkuutta seurataan vuosittain Lassila & Tikanoja Oy:n ja Kuusakoski Oy:n jätemääräraportin sekä YTV:n Petra jätevertailu-hyötykäyttöprosentin perusteella.

Pakkausmateriaalimäärät raportoidaan vuosittain Pakkausalan Ympäristörekisteriin PYR Oy:lle ja käytettyjen pakkausmateriaalien määrä saadaan laskettua vuositasolla suhteutettuna tuotantovolyymiin. Metallijätteen kierrätystä seurataan tunnusluvulla, joka on sekametallijätteen määrä suhteutettuna kokonaisjättemäärään. Metallijätteen kierrätysasteesta saadaan myös suuntaan antavia arvioita tulevan ja tuotteena lähtevän metallin erotuksen suhteesta verrattuna kierrätykseen lähetetystä tai jatkojalostuksessa erotetusta metallimäärästä.